

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetéseket alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg díj n in
den külön beiktatásért 30 kr

Felirati javaslat a királyhoz.

E czim alatt terjesztett elő a tegnapi — nov. 25-iki ülésen az ellenzéki pártok nevében **Hodossy Imre** egy fontos iratot. A felirat a kormány ismeretes, de a király előtt ismeretlen büneit, mert hiszen ki ismertetné meg Ő Felségével — akarja ismeretessé tenni és ellenök orvoslátot szerezni, amit a képviselők házbár, a kormánypárti többség merev elzárkózottsága s az ország érdekei iránt érzéketlen pártönzése miatt, hasztalan keres.

A feliratot nagy terjedelme miatt lapunk mai számában már nem hozhatjuk; de Hétfőn — nov. 28. — egész terjedelemben közölni fogjuk. Annyit azonban most érintünk, hogy a felirat az alkotmány veszélyeztetését indokolja a kormányzat mai elfajult rendszerében; a kormány eltávolítását és olyan férfiak kezébe adását kéri, akik a korona és a nemzet szent és sérthetetlen jogait egyiránt tisztelik és megóvják.

Aláírva az összes ellenzék 83 tagja által, akik névsorában azonban még némely ellenzéki képviselők neveit nem találtuk.

Sohasem lesz csordultig a pohár! ?

Irta: **Dr. Király Péter.**

Debreczen, november 26.

Nincs valami rutabb emberi tulajdon, mint a megcsökönyösödött konokság. Nem azt a konokságot kárhoztatom én, a melylyel egy gyermek erőszakoskodik illetve makrancoskodik s a melyet az anyja vagy az apja úgy zavar ki belőle, hogy egyszer-kétszer szép szóval kapacitálja a jóra, — ha pedig ez mind semmit sem használ — hát akkor a makranczos nebulónak alaposan végig vernek azon az alkatrészén, a melyet e célra igénybe venni leginkább szoktak.

Egészen más beszámítás alá esik az a konokság, a melylyel egy nagy ur p. o. Magyarország miniszterelnöke, el kezd daczolni. Mert ilyen eset is fordul ám elő . . . Elég botrány, hogy a közjogi törvény, mely a konok perlekedőt pénzbírsággal sújtani rendeli és a mely a többek közt a miniszterelnök elé kötelelességeket ír elő és részére jogokat biztosít . . . az a törvény nem rendeli hogy «a miniszterelnöknek oktalanul a nemzettel daczolni nem szabad!»

Hja, hiába! — akkor a mikor azt a törvényt megalkották, elfeledtek arra gondolni, hogy olyan ember is beleheppenhet a miniszterelnöki bársonyszékbe, aki elég meggondolatlan ahhoz,

hogy oktalanul — jogtalanul és nemzetének vérgis sértése árán konokul daczoljon . . . Ez a jó régen hozott közjogi törvény tehát nem bűnös abban hogy Bátor Bánffy Dezső ur saját nemzetével konokul daczol, mert hiszen törvényeink a miniszterelnök urat ilyenmire egyáltalában nem hatalmazták fel. De mindezekről eltekintve, vajjon nem emberelhetné-e meg önmagát és hazáját ez az ember avval a csekélységgel, hogy miután annyi rossz fát rakott a tűzre, valamivel jobban ügyeljen magára, nehogy maga is ott égjen meg a — tűzön!

A politikai rövidlátással párosult konokság és az ellenőrizhetetlen vakszerencse letráján botorkált be ugyanis Ő kegyelmessége abba a régióba, hol ma egészségtelen és közveszélyes gondolkozásával megfertőzi a közérkölciség és jellem tisztaság levegőjét . . . És ez az úr ma, — évek óta folytonosan sülyedő tekintélyét — az erőszak és esztelen konokság alkalmazásával iparkodik repe-
rálgatni, tatarozgatni.

Ő kegyelmessége valóságos köve a bölcsességnek. A többek közt p. o. az az egyik princípiuma, hogy: **«Pénzért apát, anyát lehet venni!»** már pedig ezek a legfőbb jók az emberre nézve! Ő kegyelmessége ebből kiindulva okoskodik vala ilyenképen: «ha pénzért apát, anyát, lehet venni . . . akkor minden egyebet is lehet venni . . . mivel pedig Ő kegyelmessége nem vala apátlan és anyátlan árva, hanem vala ennek a szerencsétlen országnak miniszterelnöke . . . neki egy parlamenti nagy többségre volt szüksége . . . még pedig egy olyan többségre, mely egytől-egyig mind tudatlanabb legyen mint Ő . . . sőt ezt nemcsak a saját párthívei, hanem a többi pártok sorában is érvényesíteni törekedett. — A saját táborát össze is állította a pénzemberek és szolgálékek labanczaiból — össze vásároltatta őket a polgárok politikai közérkölciségének nyílt meggyalázásával.

Ennek a miniszterelnöki intézkedésnek pedig előre látható volt, hogy átkos következményei lesznek, melyek annyival is inkább elmaradhatatlanokká fajultak, mert e baklövésék sikerei, Ő kegyelmességében gyógyíthatatlanná tették a — konokságot. Ma már nem is igen törődik azzal, hogy Ő magyarnak született . . . egy szó ellenvetés nélkül türi, hogy Ausztria és a kamarilla intrikái folytán a magyar parlamentben a történelmet meghamisításával gyalázzák a magyart s dicsőítsék e nemzet árulóit és gyilkosait . . . elrendelteti, hogy egy gyászos idő emlékével összekötött tör-

ténetnek 50 éves jubileumát deczember 2-án ünnepelje meg ez a nemzet, a melynek apát azért, mert szerették e hazát: fizetett bérgyilkosok a vérpadra és bitófára hurczolták 50 évvel ezelőtt — az elvetemült tanácsadók által ellenünk bősített abszolútizmus nevében! — elrendelteti a miniszterium, hogy a magyar ifjuság ünnepelje meg azt a napot, melynek emlékéhez annyi letiport magyar nemzeti igazság »jajja« fűződik s annyi ártatlanul kiontott honfiai vér tapad . . .

A kormánynak ez az intézkedése széttepi a multak vérdrámáira borított fátyolt, fölszaggatja minden igaz magyar lelken a sebet, hogy jajveszékelve rázkódtassa meg a 8—10 milliónyi magyar nemzet ajkáról fölordító átok és engesztelhetetlen utálat szózata az eget és így e hallatlan merénylet fölött elborzadásra kényszerítse odafönn az Istent!

A magyar nemzet nagyjának-aprójának mégis ünnepelni kell! . . . Ezeket a vérlázító sértéseket mind-mind törni kell — mert a miniszterelnök ur konoksága s a hatalomhoz való bűnös ragaszkodása így rendeli azt! — Ti pedig Hazám ifjai! — a cultusminister parancsához képest öltözzetek fel legszebb ünneplő ruhátokba deczemb. 2-án s menjetek el a templomokba, hálát adni Istennek, a ki 1848 deczember 2-ik napját a magyar nemzetre virasztotta . . . De még sem! ne emlegessétek e napon az Isten nevét . . . ne vétkezzetek ellene — mert azt az időt, a melyhez tartozik az a Decz. 2-ika is — nem az Isten, hanem a pokol és a kárhozat hozta a magyar nemzetre!

Lehet e így — évszázadok óta át-szenvedett — annyi bánatmat és keserűséget egy nemzetnek megbocsátani és feledni? És ha nem lehet . . . kinek áll érdekében hogy ne lehessen . . . a miniszterelnök ur konokságának . . . ?

Ime így uralkodik a miniszterelnök ur Ő kegyelmessége, a kinek elvitázhatatlan szerencsétlensége az, hogy elkésett attól az alkalmától, a melyen az Uristen a vele egyszerű embereknek az előkelő társadalmi állás és rang mellé egy-egy kis szellemkölcsei nemes tulajdonságát és néminemű »talentum« felét is adományozott. — Ez pedig az a valami lenne, a mi nélkül közöttünk miniszterelnöki méltóságot csak durva erőszakkal lehet bitorolni . . . mert valahára a magyar nemzetnek is majd csak megjön annyira az esze, hogy senkit sem becsül többre, mint a mennyit az illető — ér, mégha mindjárt miniszterelnök is!

De lássuk csak, hova alacsonyíthat még bennünket a kegyelmes urnak pénz és konokság politikája!

Ha áll az, hogy pénzért mindent lehet venni — tehát emberi becsületet, erkölcsöt, meggyőződést — tisztességet, akaratot, szabadságot . . . akkor egyik ország, a melyik gazdag és pénzben bővelkedik: — megveheti egy másik szegényebb ország népének akaratát — erkölcsét és így politikai függetlenségét is . . . ! egyszóval rabszolgává aljasíthatja azt egy puskalövés és egy kardcsapás nélkül . . .

A ki szegényebb, az hitványabb és a szolgaságra érebb mint az, a kinek sok pénze és nagy vagyona van.

Mint hogy pedig Magyarország vagyoniilag ki van szipolyozva — mert hiszen Ausztria csak nem lehetett olyan örült, hogy 3—4 száz esztendő óta vagyoniilag ne lopjon és erkölcsileg ne gyilkoljon bennünket, mikor azt neki sem az Isten sem az emberek meg nem tiltották, — ma tehát nálunk Magyarországon szabad az embervásár; eladó jóformán mindenki . . . ki kicsodás . . . aszerint olcsóbb vagy drágább az a világ, a ki többet fizet érte . . . A ki pedig valamit készpénzen megvásárolt, mi sem természetesebb, mint hogy azt jogos tulajdonává tette . . . Polgártársak! képviselőt kell választani! Ime itt van egy bodri kutya, a ki reá szavaz, személyenként 100 forint a bére . . . igaz, hogy az én bodri kutya mnak vetélytársa egy ember . . . de ha arra az emberre szavaztok, azért egy krajczárt sem fizet senki . . . nosza tehát rajta! éljen a bodri kutya; (kerületünk országgyűlési képviselője!)

A népet veszik-adják, mint az oktatlan állatot; — nem is szabad többé a magyarnak avval törődni, hogy kire szavaz, hanem csak avval, hogy miért illetve mennyiért — szavaz. — Az a vivat, a ki többet fizet!

Ha így haladunk sbáró Bánffy még sokáig uralkodik . . . egy újabb választás után arra a szörnyű valóságra ébredhetünk fel, hogy a több pénzzel korteskedő muszka czár embereit választottuk meg országgyűlési képviselőkké; — aztán — a kié a népképviselő — azé az ország és a hatalom! Ez lesz aztán a báró Bánffy Dezső politikai bölcsességének legfényesebb diadala és örökemlékü dicsősége . . . ? Konok, fennhélyázó kormánypártiak! lesz-e erkölcsi bátorságotok osztolni majd ebben a szomorú dicsőségben?! ha igen, hát akkor csak tessék tovább haladni azon az uton, a hol az osztrákimadás — Henczi dicsőítés és a magyar állam meggyalázása beneteket Bánffy gárdájának érdemdu harcsozává tesz . . . mi pedig a kisebbség, mindazokkal együtt a kik elveinket még valamire becsülik, megmaradunk a józan hazaszeretet és megvesztegethetetlen szabadság-imádás rögzös útján s büszkén hagyjuk átok alatt örökségül utódainkra a »koldusbotot«, »függetlenséget« és a »politikai becsületet.«

A képviselőház ülése.

Debreczen, november 26.

Az indemnity-javaslat volt a nov. 24-iki ülés napirendjére tűzve, de a napi események izgalmái ekkor is csak az ülés végén engedték ezt a tárgyat szőnyegre kerülni.

Elnök: Szilágyi Dezső.

A rendőrség botrányához napirend előtt Makkfalvy Géza és Major Ferencz szóltak hozzá.

Makkfalvy azzal kezdte, hogy a 60-as években, jogászkorában ő is tüntetett és sajnálja, hogy koránál fogva most is nem tüntethet. De akkor, mikor német és cseh beamererek uralkodtak fölöttünk, nem jártak elolyan brutális an az ifjuság ellen, mint most. És erre ő is változt azokat a vérlázító jeleneteket, a miket a rendőrség végbevit. Ezek már a büntetőtörvénykönyvbe ütköznek és más mentségük nincsen, mint hogy felsőbb parancsra követték el. Ezért teszi felelőssé a szónok nemcsak a kormányt, hanem az egész tőbbséget a történetekért.

Az ellenzék zajos helyesléssel fogadta ezt a beszédet, valamint Major Ferencznek ielkes beszédét is, a ki a nemzeti becsület kérdésévé emelte azt, hogy a hatóságilag megsértett jogrendnek elégtétel szereztessek.

Most Wlassics miniszter szólt fel és hangoztatta, hogy ő milyen nagy barátja az ifjuságnak, akivel élete nagy részét együtt töltötte.

»Akkor még nem volt miniszter!« kiáltotta egy hang balfelől.

Hogy milyen nagy barátja ő az ifjuságnak, azt mindjárt bebizonyította, a mikor megfenyegette őket, hogy be fogja az egyetem vezetőit és az ifjak elfogják kveszíteni a felüvkét. A baloldal viharos ellentmondással fogadta ezt a méltatlan nyegyedőzést.

— »Azért még sem mennek templomba decz. másodikán« kiáltottak a szélsőbaloldalon.

Ezzel a rendőrség ügye egyelőre lekerült a szőnyegről, hogy helyet adjon annak a birhedt kultuszminiszteri rendeletnek, a miről tegnap előtti közlésünk nyomán értesült a magyar politikai világ.

A parlamentben tehát már tegnapelőtti szóba került a kultuszminiszternek kínos feltűnést keltő rendelete deczember 2-ikának megünneplése tárgyában, a mit a képviselőházban Kiss Albert a »Magyarország«-ból fölolvastott. Hangoztatta, hogy annak czáfólatát nem olvasta de mégis megkérdezte a kultuszminisztert, kikhez intézte ő azt a rendeletet?

Wlassics helyett Bánffy miniszterelnök felelt azzal, hogy hiszen 1873-ban is respektálták Magyarországon a császársjubtleumot, mert az országgyűlés küldöttségileg tisztelgett az uralkodónál és az idevonatkozó indítványra a balközép is raszavazott.

— A balközép akkor már kozmás volt kiáltotta közbe Endrey Gyula.

— Igen, de Eötvös Károly is ellogadta! válaszolt a miniszterelnök. Ő csak nem volt kozmás!

A baloldalon nagy derűtség támadt erre. Hiszen akkor Eötvös kormánypárti volt, kiáltottak balról.)

Egyszerre csak zugó, hatalmas eljenzés tört ki az egész ellenzéken. Holló Lajos lépett a terembe, őt eljenezték és körülfogták, hogy meggratulálják mai szerencsés párbajáért.

A miniszterelnöknek különben Papp Elek felelt meg, nagyon helyesen utalván arra a nagy különbségre, hogy a mig 1873-ban kinek-kinek tetszésére bizott az ünneplés, most hivatalos rendelettel kényszerítették az ifjuságot a templomba menetelre.

Tízes beszédet mondott ezután Pichler Győző, úgy hogy az elnök több ízben rendreutasította. Hatásos ötlete volt az, mikor

Deák F. 1861-ki szavaival jellemezte azt a kort, a mi deczember másodikának folyománya volt.

Most szólt fel a kultuszminiszter. Tagadta, hogy a rendelet titkos, és éppen ezért, úgy mond, nem is szándékozik bünvádi eljárást indítani a Magyarországon ellen, a miért ezt közölte.

Az ellenzék ezért a nagyhang, de üres kijelentésért Wlassicsot egyszerűen — kinevette.

Azután azzal a fogással élt a kultuszminiszter, hogy ők nem az összbirodalmat, nem is a kort, mely decz. 2-ből folyt, akarják ünnepeltetni . . .

Itt észrevette a miniszter, hogy elszólta magát.

... Azaz bocsánat, nem ünnepeltetni, hanem hálaadó istentiszteletet akarunk rendezni azon a napon, mely ő felsége életében nevezetes fordulóponatot képez.

Kiss Albert rögtön megfelelt neki, hogy ő, mint pap, mindig megünnepli ő felsége születése napját és ezen a napon minden magyar ember önként imádkozik Istenéhez, hogy ő felsége életét minél tovább tagtsa meg, mert arra igazán nagy szükség van.

— Éljen a király! — tört ki a szélsőbal-

kal. A napirend előtti főszólamások ezzel véget érven, szünet után végre napirendre került az indemnity.

Hegedűs Sándor előadó vezette be a nevezetesnek ígérkező vitát, aminek hogy mikor és milyen körülmények között lesz vége, még senki még mondani nem tudja. Angol példákra hivatkozott arra nézve, hogy az indemnity nem bizalmi kérdés és felemlítette, hogy a politikai helyzet komolykodik . . .

— »Helyes! El kell hát távolítani Bánffyt!« — zugták rá a szélsőbaloldalon.

Az ellenzék első szónoka Kossuth Ferencz volt, a ki a függetlenségi és 48-as párt határozati javaslatát uyujtotta be. Ez a javaslat velősen összefoglalja az összes kiáltó sérelmeket és azok alapján hozza javaslatba az indemnity megtagadását.

A javaslatot Kossuth tömör érvekkel gazdag becéddel okolta meg. Könnyen vegzett Hegedűssel, az ő angol példái ellenében a parlamentáriszmus alaptörvényeiből merített érvekkel bizonyította be, hogy az indemnity csak a bizalom alapján adható meg.

Válaszolt az érőszaknak azt az egész rendszerét, amit a nemzet jogai ellenében felépítettek. Kimutatta, hogy nincs a közéletnek egyetlen pontja sem, amely bizalomra indíthatna a kormány iránt. És ezek alapján proklamálta a legerősebb harcot a kormány ellen.

A nagy figyelemmel hallgatót beszédet az egész ellenzék zajosan eljenezte.

A vita folytatása tegnapi maradt.

Ülés vége fél három órakor,

A tegnapi — Nov. 25. — ülésben az indemnity került tárgyalásra.

A partok egymásután vonultak fel a kormány ellen. A függetlenségi és 48-as párt tegnapelőtti határozati javaslata után, tegnap a néppárt és a nemzeti párt adott kifejezést meggyőződésének hasonló méltósággal, de éppen olyan elkeseredéssel és hazafias aggodalommal megszerkesztett határozati javaslataikkal.

A néppárt szónoka Zichy János gróf volt, a ki ma is tanuságát adta ritka szónoki tehetségének és alapos készültiségének. Beszédének formája és tartalma egyaránt szép; lendületes és mélyreható volt. A Hentzi-ügygel kezdte és súlyosan elítélte a kormánynak eljárását, a ki avatatlan és tapintatlan kézzel elrontotta a király és nemzet érzelmi egybeforrásának azt a ritka alkalmát, amit a közős gyász szerencsétlensége idézett elő. Azután rátért a kormányzat kritikájára, ami kegyetlen volt. Nem elég — úgy mond — a

hatalmi erőszakkal többséggé alakult k i s s e b b s é g támogatása a parlament vezetésére. Arra olyan kormány kell amelyik tiszteletet tud parancsolni! Ez a kormány amelyik a nemzet lelkét, ezt a sást, csuszó-mászó chameleont alacsonyította, azt nem érdemli, mert erőszakoskodásával a nemzet sirját ássa meg. Ők — a néppárt — az indemniyt nem szavazzák meg, mert a tönkretett alkotmánynak legalább kereteit akarják megmenteni. Ilyen értelembe szól határozati javaslat is.

Most H o d o s s y Imre, a nemzeti pártnak ez a komoly, tiszteletreméltó alakja emelkedett föl. Kristálytisztá érveléssel czáfolta meg Hegedűst, hogy a költségek megtagadásának szokati volta még nem jelenti azt, hogy ez a fegyver a parlamenti arzenálból kirozsdásodott.

Miért nem alkalmazzák azt Angliában? Mert ott a parlamenti reform helyreállította a választások tisztaságát és így a parlament tekin élyét és ott a miniszterek nem bujhatnak a korona tekintélye mögé!

Zugó helyeslés tört ki az egész baloldalon.

— Csak vigyük oda Bánffy miniszterelnöknek, majd alkalmazzák ott is azt a fegyvert! kiáltották a szélsőbalról.

— Nálunk — folytatta a szóok — mindennek az ellenkezője van. Kormányrendszerünk nem más, mint alig leplezett önkény és a hivalkodásig menő erőszakoskodás. És a kormány mindezt nemcsak beismeri, de elmeletileg rendszerbe is szedi és kormányzati elvvé emeli.

Mindent megkísérlett az ellenzék, törvényhozási, bírói intézkedéseket, hasztalan. Egyetlen pont maradt érintetlen: a királyi hatalom. Oda fordulnak hát az egyetlen helyre, a honnan még orvoslás jöhet.

És benyújtotta a felirati javaslatot, amely az ő tollából folyt és amit az ellenzéki képviselők legtöbbször pártkülönbség nélkül aláírtak. Hock János jegyző olvasta föl a feliratot, amelynél szebbet és igazabbat Deák F. óta nem írtak.

Igaz, hogy válságosabb viszonyok közt még nem volt azóta az alkotmány. Egy darab történet ez a felirati javaslat, Tacitus tollával megírva. De nemcsak ez: az alkotmányosság alaptörvényeinek foglalata, kitéje. Az örökbecsű okmányt az egész ellenzék percekig tartó eljenzéssel és tapsal fogadta. Szilágyi az ülést 5 percre felfüggesztette.

A szünet után T h a l y Ferencz, a szélsőbaloldali ifjuságnak ez a rokonszenves, tehetséges tagja mondta el formailag is nagyon szép, tartalmas s lelkes beszédét, mely oly nagy tetszést aratott az egész ellenzéken, hogy tömegesen siettek hozzá a beszéd befejezése után gratulálni.

A nap utolsó szónoka W i t t m a n n János volt, aki mélybeugró fejtegetéseivel mint illetékes szakember bizonyította be azt, hogy a közös vámterület a magyar gazda érdekeit s e m m i k é p m e g n e m ö v j a. — Mikor azután a kormány politikáját támadta, támadása oly annyira találó és eles volt, hogy a »lomha tömeg« felszisszent.

— Hát szabad ilyen kifejezéseket használni? — kiáltott fel M ü n n i c h Aurél.

— A míg a rendszert támadja, szabad! vágott vissza neki S z i l á g y i. Én meg tudom a határt itélni, hol kezdődik az egyéni sértés!

— Utóbb azonban mégis kétszer rendutasította Wittmant és a végén, a mikor azt mondotta, hogy a többség a Bánffy szolgálja, m e g v o n t a t ó l e a s z ó t. Ezzel végződött a mai ülés délután 2 órakor.

Az iparfejlesztés érdekében.

A keresk. miniszter hazai iparunk fejlesztése érdekében kerületi iparfelügyelőségeket létesített és azoknak székhelyét a kerületek központján levő és ipari tekintetekben gócpontot képező városokban jelölte meg.

E rendeletek végrehajtására azon fontos körülmény indította a minisztert, hogy az ipar és keresk. kamarák működését az új intézmény által támogatva, a kettő együtt intenzívebb akciót fejtsen jövőre ki, úgy a kis, mint a nagyipar, különösen pedig a gyár-
ipar érdekében.

A 80-as évek végén az akkor létesített iparfelügyelőségek további intézkedésig bevonattak a miniszteriumba, ahol annak egyik alosztályát képezve, a fővárosból végeztek iparügyünk adminisztrációs ügyeit s közvetlenül csak akkor és abban az esetben érintkeztek, ha valamely vidéken, a társadalom által megindított iparügyi mozgalom sürögösen megkivánta.

Br. Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter és szak-közgeinek érdeme az, hogy a kerületi iparfelügyelet élethelepett s ez által iparügyünk s maguknak az iparosoknak érdek i gyorsabb és közvetlenebb benyomások hatása alatt szerzett tapasztalatok útján fog-nak fejleszteni.

Debreczen sz. kir. város is abban a szerezésben részesült, hogy egy kerületi iparfelügyelet székhelyül jelöltette ki és R é t y M e n o t t i kir. iparfelügyelő már folyó évi november hó 1-én nemcsak elfoglalta hivatalos állását, hanem mindjárt meg is kezdette működését.

Ez a központi adminisztráció nem vált be, nem, mert iparunk — fájdalom — még ma is igen sok helyen a kezdet kezdetén áll, vagy teng s talán nem mondunk valótlan, ha azt is kimondjuk, hogy vannak helyek, a hol már a megsemmisülés stádiumá-
aan van.

Iparügyünk és a munkás viszony rendezése mulhatatlanul megkövetelte, hogy a központosított iparfelügyelet megszüntettség s helyébe egyelőre a kerületi később pedig a megyei iparfelügyelet állítsák fel.

Az időn ezen új állami és fontos missiót teljesítő hivata megemlétem, kötelességemnek tartom az iparosaink figyelmét felhívni ama teendőkre, melyek az iparfelügyelői intézmény hatáskörét képezik.

Az iparfelügyelőségek jog- és hatáskörét az 1893. évi XXVIII. t.-cz. §-ai határozzák meg és pedig a következőkben:

Az iparfelügyelők kötelesek a kerületükben levő gyárakat és ipartelepéket (műhelyek) nem csak megvizsgálni, hanem azokat nyilván is tartani.

Az ipari alkalmazottak helyzetéről tudomást szerezni, a munkaadó és a munkás közti viszonyt nyilván tartani.

Az iparfejlesztésre irányuló minden mozgalmat figyelemmel kísérni.

Az ipar-tanműhelyek, alsófoku iparostanoncz-iskolák működését megvizsgálni, ellenőrizni.

Az iparhatóságok és kereskedelmi kamarákkal kapcsolatban, a felmerülő bérddifferenciákban mutatókozó különbözetekeket békés uton kiegyenlíteni.

E fontosabb pontokban ismertette az iparfelügyelőség teendőinek kiválóbb jogkörét, tettem azért, hogy tájékoztatva az iparos osztály tagjait, alkalmat adjak megismerésére annak, hogy valamiben baja van, hova forduljon s hol keressen arra orvoslást.

Iparfelügyelők a legnagyobb készséggel áll azok rendelkezésére, akik hozzá fordulnak, amit tenni, hogy el ne mulasszon senki, talán mondanom felesleges.

Virgula.

Táviratok.

Halálozás.

Bréma, nov. 25. »Debr.« ered. táv. Idősb Albrecht György osztrák-magyar konzul tegnap meghalt.

Vonat kisiklás.

Budweis, nov. 25. A »Debr. ered. táv. A pilsen-eisensteini vonalon járó 1225. sz. vonat tegnap Glattau állomásról kijövet hibás váltóállítást következtében helytelen vágányra került, úgy, hogy a mozdony kisiklott.

A fűtő könnyű sérülést szenvedett. Más bal-
eset nem történt. A vonat 43 perczet ké-
sett.

Wolf és báró Fejérváry.

Wolff reichsrathi képviselő következő sürgönyt küldte Fejérvárynak:

»Ich habe nie geglaubt, dass einer K. u. K. Feldzeugmeister seine aus gesprochenen worte zurück zieht. Das thut nur eine Feigling. Pfui!

Wolff Abg-ordnete.

Fejérváry azóta meggyőződött, hogy a távirat csakugyan Wolfftól való délben Keg-
levichcsel Bécsbe utazott, provokáló Wolffot.

Zendülés Ujfehértón.

Szabolcsmegyei Ujfehértón a vásáron a csendőrség a verekedőket szétoszlásra szólította, egy paraszt megkapta egyik csendőr szuronyát, aki leszurta. A paraszt meghalt. Nagy ribillió támadt erre. Mikor a csendőrök a halottat elszállították, a nép fenyegetve követte őket. A csendőrség lött. Sokan megsebesültek, 3 súlyosan. A négy szétrohant revolverekért. A csendőrség katonaságát sürgönyözt. Nemsokára egy század huszár érkezett s a nyugalom helyre állt. A vizsgálatot azonnal megindították.

Városi közgyűlés.

II-ik nap.

Debreczen nov 25.

Gróf D é g e n f e l d József főispán tegnap délelőtt 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést.

Az árva és gyám-pénztári felesleges pénzeknek az 1899-ik évre elhelyezéséről V e c s e y Imre tb. főjegyző olvassa fel a tanácsai javaslatot s elfogadásra ajánlja, hogy a pénzeket a helybeli takarékpénztárakban helyezték el.

M á r k Endre a pénzeket az állam-pénztárban óhajja elhelyezni.

Dr. F r e u n d Jenő elfogadja a tanács előterjesztését.

A közgyűlés a névszerinti szavazás megejtése után elfogadta a javaslatot.

A fölvetett nagy kölcsönök hova fordítása és miképp lett felhasználásáról szóló részletes tanácsai javaslatát terjeszti elő Vecsey Imre t. főjegyző tanácsnok.

Sz. S z a b ó László több kifogást tesz s azt indítványozza, hogy a kérdés vétessék le napirendről a részletes jelentés a nagy kölcsönre vonatkozó részletes számadások nyomtatassanak ki s tanulmányozás védett osztassanak ki a bizottsági tagok között.

K o m l ó s y Dezső a számadások jelentésére vonatkozólag, mint a felügyelő bizottság egyik tagja, kijelenti, hogy alaposabban és részletesebben számadásokat még nem vizsgáltak, mint ezt.

Komlósy D. beszédébe Harangi Sándor is közbe szolt:

Csak azt bizonyította a felszólaló, hogy azokra az épületekre, melyeket nem lehet használni, többet költöttek. A laktanyák mind olyanok, mint a disznóólak.

A kormánypart úgy látszik találva érezte magát, mert zugolódni kezdett Harangi ellen. Elkezdték kiabálni:

— Álljon fel! Állva beszéljen!
— Hát megmondom én állva is — szolt vissza Harangi — a laktanyák olyanok, mint a disznóólak.

Erre az elnök is nagy bölcsen megszólalt:

— Az ilyen kifejezésekért rendre utasítom.

Hosszantartó vita keletkezett még e tárgynál, melyben résztvettek dr. Fejér Ferencz, dr. F r e u n d Jenő, M á r k Endre, V e c s e y Imre és Sz. S z a b ó László.

Elnök elrendeli a szavazást.
Sz. S z a b ó László halasztási indítványát szótöbbséggel nem fogadták el. Fejér Ferencz dr., bizottsági tag felebbezést adott

be a városháza keleti szárnyának felépítése ellen.

A tanács jog- és pénzügyi bizottság véleményével egyetértőleg azt javasolja, hogy a felebvezést utasítsa el a közgyűlés.

Vecsey Imre előadó indokolja is a tanács előterjesztését s azt elfogadásra ajánlja.

Fejér Ferencz dr. Vecsey Imre felvilágosításai után felebvezését visszavonja, amely így aztán tárgyalanná vált.

A színház ügy.

Márk Endre ezután arra kéri a főispánt, hogy a Fejér Ferencz dr. indítványát, melyben azt óhajtja, hogy azoknak a tanács- és színházi bizottsági tagoknak az eljárását, kik nyilvánosan állást foglaltak Komjáthy János szinigazgató mellett s aláírásukkal ellátott nyilatkozattal Komjáthyt itt maraszalták — helytelenítse a közgyűlés.

Komlóssy Arthur főjegyző vállalta magára azt a nehéz mesterséget, hogy illető aláírókat tisztára mossa. Beszédét azzal fejezte be, hogy mivel a tanács- és szinügyi bizottság egyes tagjainak a kulturális tekintetben tett intézkedése nem esbetik elbírálás alá — így Fejér Ferencz indítványa vetésék le a napirendről.

Fejér Ferencz szólalt fel azután indítványa mellett helyes érvekkel és jogi alapon bizonyította, hogy az aláírók hely elenül jártak el. Az ő felszólalása különben nem egyes személyek, hanem a rendszer ellen szól.

Oláh Károly dühösen vitaszólt Fejér Ferencz felszólalására. A dühös embernek pedig rendszerint nincs igaza. Bizonyítja ezt különben az a körülmény is, hogy mindjárt személyeskedni kezdett. Valami magasztos költői hasonlatot is használt, mely így szólt: Valamint az oroszlan legjobban érzi magát a sivatagon, úgy Fejér Ferencz a közgyűlésen mert itt interpellálhat. Ebben igaza lehet, melyen tisztelt tanácsnok urnak. Fejér Ferencz jól érzi magát, ha interpellálhat, de annál jobban érzik magukat azok, akiknek néha nagyon is az Achilles sarkukat érintik ezek az interpellációk.

Oláh ezután kijelenti, hogy nem a tanács, nem a színházi bizottság, hanem privát emberek kérték meg Komjáthyt a színház további vezetésére.

A szinügyi bizottsági tagok közül Zádor Lajos is replikázott Fejér érveire. Ő azt mondja, tudja, hogy ezen eljárásuk a nagyközönség tetszésével találkozott.

A kormánypart Socratése Lencsés Nagy Balint is felszólt a nagy bölcsen kijelentette, hogy az aláíró helyesen jártak el mert nem mint hivatalos egyének, hanem mint privát emberek irták alá a nyilatkozatot (A kormánypart részéről általános helyeslés.)

Fejér Ferencz dr. az 1887 XXIV t. cikk értelmében kéri a főispánt, hogy a köztisztviselők ne szavazzanak. A főispán azonban kijelentette, hogy ez a törvény más esetre vonatkozik s így a tisztviselők szavazhatnak.

Ezután a szavazás következett, melynek eredménye az lett, hogy a közgyűlés szótöbbséggel elfogadta a tanács előterjesztését s Fejér indítványát levették a napirendről.

A többi tárgyakat vita nélkül intezték el.

H I R E K.

* **Istentisztelet.** Az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton segédlelkész predikál. Istentisztelet végeztével az Ur szent vacsoráját kiszolgáltatta Materny Lajos főesperes.

* **A színészeti jubileum rendező bizottságának** elnöksége felkéri a rendező bizottsági és Csokonai kör választmányi tagokat, a városi tanács és színházi bizottság tagjait, a budapesti és vidékről érkezett meghívott t. vendégeket, a helybeli szintársulat és a dalegyletnek a diszgyűlésen közremű-

ködő t. tagjait, miszerint vasárnap d. e. fél 10 órakor a városház nagytanács-termében összegyűlni sziveskedjenek, mert háromnegyed 10 órakor onnan indulunk a vármegyeházához, melynek tanácskozóterme csak ekkor fog megnyitvatni. — Az emléktábla leleplezésnél közreműködő dalosegyletek pedig 11 órára kéretnek a vármegyeházterén való megjelenésre.

* **Sajtóhiba-igazítás.** Lapunk legutóbbi — nov. 24., csütörtöki — számában a 3. oldal közepén hasábjában Belföld. **Magyarország alkotmányos kormánya** kezdetű cikket botránkozott sajtóhibával kivetkőztettek értelméből is. Különösen a má-odik kikezdést kérjük revideálni és kiigazítani következőképpen:

»Ehez nem kell kommentár. De s z e g é n y m a g y a r i f j u s á g! tanult-e ez történelmet; tanulta-e különösen az 1848. decz. 2-ika történetét? Tud-e tisztán hazafias lenni ez ifjuság, vagy alkodásra tanítják s ilyennek kell lennie? . . . Ellenértébe állítása ez a józan hittel: a **hamis**, a képmutató vallásosság; a hazafiai érzéssel: a szolgai meghunyászkodásnak, az alkotmányos állami élet tagadásának; a gyermeki érzéssel, a szülőház nevelési rendszerével is: a felülről jövő parancs iránti engedelmességnek. A körelesség tömkelegébe társítása és belesűjlesztése, az ifjui érzésnek és léleknek . . . És s z e g é n y t a n á r o k! . . . akiknek szintén van, kell lennie, hamisítlan hazafiai érzésöknek és józan nevelési elvöknek és a magyar király iránti törvényes hűségöknek. Mily dilemma, mily iszonyu vaglyagoság! stb., stb.

* **Művész estély.** Tóth Árpád zeneakadémiájának e hó 24-én este 5 órakor volt az első hangversenye ez idényben. A változatos műsort jól vezette be Tóth Elemér bpesti tanár művészi játéka, ki Beethoven: Sonate pathetique játszotta szenvedélyes allureokkal a közönség tetszésével kísérve; Leopold Franciska, színházunk kedvelt tagja Gvunod Ékszer Ária, Eckert Viszhangdal és Zayt Invite á la dause darabját énekelte bámulatos koloratur művészetével. A közönség kihívására énekszámait egy olasz és »Juhászbojtár« cz. magyar dallal toldotta meg. Friedmann Samu a tőkély magas fokán álló gordonka játéka (Popper: Concert Etude stb.) is megnyerte a hallgatóság tetszését. Bájos jelenség volt Asbóth Vilma tanárné, ki preczizen játszott a cimbalmon magyar dalokat. Tóth Árpád igazgató zongorajátékával (Sauer: Echo de Vioine, Rubinstein: Rére angelique) Lauer jeles tanítványának mutatta magát, ki azonban az egyénit is művészi magaslatra emeli. Jól játszott még T. N a g y Zoltán (Chopin: Fis mott Polonaise.) A terem bájos hölgyközönséggel egészen megtelt és a zajos tetszésnyilvánítás az összes pontok alatt ugyszólván egy percze se szűnt meg.

* **A főiskolai ifjuság** és a császár jubileum. Közöltük már, hogy Wlasi s miniszter egy rendeletével dec. 2-ának az összes iskolákban való megünneplését rendelte el. Most — mint értesülünk — az ifjuság körében felvetették azon eszmét, hogy a hálaistentiszteleten ugyan igen, de egy ifjusági emlékünnepevényen semmi esetre sem vesznek részt, sőt be is adtak már egy kérvényt az egyházkerülethez, melyben a részvétel ellen tiltakoznak.

* **A színészjubileumra** érkező vendégek elé az ifjuság ötös bizottsága részéről K u n Bala 3. jh. r. b. tag utazik egész Szolnokig. Az ifjuság az esteli 6 órai vonathoz t e s t ü l e t i l e g v o n u l k i.

* **Vidéki színészet.** Szabadkán élénk pártolás mellett működik C s ó k a Sándor jeles erőkből szervezett szintársulata. Gábor Nelli a társulat szubrettje, aki azelőtt a M. Kir. Operaház tagja volt, rövid idő alatt valósággal kedvencevé lón a szabadkai közönségnek. A széphangu fiatal művész, aki az operaházból távozván, csak most teremti meg magának új szerepköréhez a repertoárját

egyre-másra lép fel az új operettekben és népszínművekben. Legutóbb a Gyimesi vadvirágban aratott zajos sikert. A közönség másik kedvence a társulat szendeje F ó c h i Frida, a kit szintén ismer a fővárosi közönség s a ki egy-két év előtt a Népszínháznak volt tagja.

* **Mikor a lapátnyél is elsül.** Amolyan jómódu öreg asszony Paul Tögyerné, aki esztendőnk óta el-él bus özvegyességében a kis tőkéje kamatából Józsvivé, becsületes asszony. személy, bizvást fordulnak hozzá a segítségére szoruló falujabeliek, szívesen adogat kisebb-nagyobb kölcsönöket, de aztán szigoruan veszi a visszafizetés napját.

— Kölcsön kenyér visszajár — szokta mondogatni.

Vannak persze akik visszaélnék a jószágával, s ezek közé tartozik Pap Vanti is, a mulatós pakulár, aki 10 forinttal adós már 2 év óta az özvegynek. Hiába való volt a figyelmeztetés, a kérés, fenyegetés, Pap Vanti csak nem mutatott hajlandóságot a fizetésre. Minap hajnali misére tipegett az özvegyasszony, s szemae találkozott az adósával, aki akkor ment ki az urasági magtárba, lapáttal a hóna alatt. Az özvegy megszólította: kérte tőle a 10 pengő forintot, mire Pap Vanti fölkapta a lapátot, s akkorát sújtott nyelével a gyámoltalan öreg asszony fejére, hogy az felholtan bukott a földre. Főlépülésében nem biznak a doktorok. Pap Vantit letartóztatták a csendőrök.

* **Meghívó.** A debreczeni ev. ref. főiskola gymnasiumában Kecskeméthy Lajos tanár f. 1898. évi deczember 3-án délelőtt 9 órakor székfoglaló értekezést tart. Ezen iskolai ünnepélyre a főiskolai úryek iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Az ünnepély helye a főiskolai díszterem. — Debreczen, 1898. nov. 23.

* **A főiskolai jogász önképzőkör** szombaton este 5 órakor változatos tárgysorozattal rendes közgyűlést tart.

* **Kegeyletes emlékünnepevelyt** ül a ref. presbyterium dec. 11-én a főiskola dísztermében d. e. 11 órakor Klobusiczky Pál és neje Pallay Erzsébet jötevői 100 éves alapítása emlékére. A tárgysorozatban szerepel a kántus egy gyászénekekkel, Balogh F. akad. tanár és Varga Imre 3 jh. beszélnek.

* **Meghívó.** 1898. évi deczember hó 4-én, azaz vasárnap a »Korona« című tánczteremben táncztanításom bevégezése alkalmából reggelig tartó zártkörű próba-bált rendezek, melyre kívül czimzettet s becses családját tisztelettel meghívom. Schaf János, táncztanító. Belépti-dij személyenként 1 korona. Kezdeté 8 órakor. Jözü ételek és italokról Ullman Károly vendéglős gondosk dik.

* **Ör 1144.** Ez a Luccheni száma, ez lesz ezentul az ő neve, mert mint Luccheni kitöröltetett a társadalomból és mint eleven számot igtatták be a gonosztevők lajstromába. Erzsébet királynénak életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkosa hétfő óta a genfi Eveché-fogház 95-ik számú czellájának lakója. Luccheninek a fogházba viteléről a következő részleteket jelentik,

Navazza főállamügyész hétfőn hivatalába hivatta Juillard csendőrségi főparancsnokot, Lafondot, a saint-antoini fogház igazgatóját és közölte velük, hogy miután Moriand ügyvéd visszavonta a semmitőszékhez beadott felebvezést. Lucchenit még azon éjjelen átszállítják az Antojne-fogházból az Eveché-fogházba. Egyszermind lelkükre kötötte, — hogy tartsák titokbak a rendelkezést, nehogy kíváncsi közönség verődjék össze az átszállítátnál.

Este 10 óra 40 perczkor Lafond igaz-

gató belépet Luccheni czellájába. — A gyilkos a legedesebb a l o m b a v o l t m e r ü l v e. Az igazgató felébresztette és így szólt hozzá:

— Lucheni, öltözzék fel, a pillanat elérkezett!

Luccheni, a ki el volt készülve a bűntetés megkezdésére, de az időpontról nem értesítették, azt kérdezte:

— Hát fölmenjek az Evechébe? — és az igazgató igenlő válasza után flegmatikusan felelt:

— Ce ne fait enri! (Bánom is én.)

Az elítéltet ezután az igazgatósági irodába vezették, a hol az igazgató elmondta neki röviden az Eveché házi rendjét — mely ugyancsak szigorú — azután néhány figyelmeztető szót intézett hozzá. Luccheni nagyon leverten, sőt szemmel láthatólag fizikailag is lehangolva hallgatta végig az igazgató beszédet, azután néhány udvarias köszönő szót mormogott. Ezután az igazgató közölte vele, hogy évenként négyszer fogadhatja barátjai rövid látogatását, azonkívül hetenként egyszer Blanchard abbé, katolikus lelkipásztort.

— Blanchard — tette hozzá Lafond — igen tiszteltreméltó, humanus és nyájas ember. Bárhogyan gondolkozik is ön a vallásról, ő barátja és tanácsadója lesz önnek!

Luccheni szótlánul hallgatta végig ezeket a szavakat. Ezután 5 csendőrt vette közre és elől két lámpavívóval megindult a menet. A kiscapat először a fogház belső udvarán át az igazságügyi palota lépcsőházába, onnan pedig a nagy udvaron keresztül a Bourg-de-Tour-térre ment.

Gyorsan mentek át a teljesen elhagyott téren és néhány perc múlva az Eveché fogház kapuja elé értek. Luccheni megállt, sovárkutató szemekkel mérté végig a nyílt utcát, azután vállát vonogatva belépett a fegyház előcsarnokába. Ezzel örökre búcsút mondott Genf városának.

Perrin igazgató már várt reá és a B. osztályba vezettette. Ott rögtön levétköztették és ráadták a fegyencruhát. Mikor készen volt a toaletjével, bevezették a C. 95. sz. cellába. Luccheni rögtön megkezdte a hathavi magánzárka büntetését. Az 1144-es számon kívül czellájának száma is rajta van zubbonyan; azonkívül minden egyes ruhadarabja az élethossziglan elítéltek jelével: széles fekete csikkal van ellátva.

* **Színész és kritikus.** Az operette subrettek a kaczer pajzánság meg a lenge illúziók selyem cipős tündéreinek szokták tekinteni, a karzatok meg a proszcénium-páholyok látogatói egyaránt. Hogy azonban ezekben a légiés finomságu teremésekben is pezseg harcziás temperamentum, arról újból számot adott a gráci színház subrett énekesnője, a ki a »Wiener Leben« című folyóirat kritikáját, a ki barátságatlanul nyilatkozott róla az újságjában, a színház foyerjében kutya korbáccsal elverte, a boldogtalan kritikust a színész két kollégája tartotta, hogy ne vedelmezhesse magát. A kissé nagyon is temperamentumos subrettet D i e t z e Elzának hívják.

* **Dráma az erdőben.** A Lobkovitz-uradalmánaktölgyerdejében tegnapelőtt véres dráma történt, mely az egész környéken nagy megdöbbenést keltett. Howorka József, a hercegi uradalmak erdészgyakornoka bezörgetett Kowarich főerdészhez, s vadászni hívta. Mi-

kor a tölgyesbe értek, az erdészgyakornok hirtelen lekapta válláról a puskát s rálőtt a főerdészre, aki eszméletlenül bukott a földre.

Az erdészgyakornok abban a meggyőződésben, hogy a főerdész szörnyet halt, bement az erdő sűrűjébe, föbelötte magát és meghalt. A lövés zajára kislittek az erdő közelében lakó parasztok s nemsokára megtalálták a főerdészt. Már akkor magához tért s a segítségül hívott orvos konstatálta, hogy a golyó csak horzsolta a fejbőrét és így komoly baja nem esett. Később megtalálták az erdészgyakornokot, aki holtan feküdt a földön. Mi indította e merényletre, arról a következőket jelentik: A főerdész gyámja volt egy feltűnően szép falubeli leánynak. Az erdészgyakornok beléje szeretett a leányba, aki viszonzta is a fiatal ember szerelmét. Az erdész azonban nem szívesen nézte a találkákat s megtiltotta a leánynak, hogy az erdészgyakornokkal beszéljen. Howorka erre megkérte főnökétől a leány kezét, de az öreg ur elutasította. Ez keserítette el egy fiatal embert, hogy megakartta ölni azt, aki boldogságának, hite szeriort, utját állta; és aztan agyonlőtte magát.

* **Új vizsgáló bíró.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a debr. kir. törvényszékhez központi vizsgálóbíróul Szalay József, helyettesül pedig dr. Oláh Miklós törvényszéki bírók nevezettek ki.

* **Törvényszéki tárgyalások.** A jövő heti bűnügyi végtargyalások a helybeli királyi törvényszéknél a következő sorrendben és időben fognak megtartatni: Nov. 28. Hatfőn Babolchay Béla ellen család bukásért. Zobolyák Lajos s társa ellen, emberölés vétségéért Nov. 30. szerdán Illés László s társa ellen s. t. sértés büntette, Nagy Kálmán ellen szánd. emberölés, Hajdu László s társa ellen g. o. emberölés vétségéért decz. 1. Csütörtökön Takáts István ellen gondotlanság emberölésért N a g y János ellen — lopás büntetése Váti Sándor s társai ellen Szende Miklós, Rácz Miklós ellen zsarolás vétségéért. Ugyanaznap ítélelhirdetések. Deczember hó 2-án Pénteken Erdélyi Gáspár ellen sikkaszt. vétsége. Safrány Imre s társai ellen rablás büntette. Császai Lajos s társa ellen lopás büntette, Tatai János ellen lopás büntette.

* **Ezüst lakadalom.** Mult szombaton tartotta meg városunk egyik derek és régi iparos a K l e i n Dávid feleségével Schön Hani urnóval való egybekelésének 25 éves jubileumát. Az ünnepélyen számos felköszöntők hangzottak el, melyek mindannyian természetesen a jubiléumot mutatták be, hol mint gyermekeket, új nászpart, később mint szülőt és aztan mint nagyszülőt fűszerezve egy egy elmés mondással éltették a 25 éves házasságot. A reggelig tartott mulatságon felolvastak a szantalan helyről érkezett táviratokat és üdvözlő leveleket is. Mi is kívánjuk e jubiléum párnak, hogy aranylakadalmuk is érjék meg olyan jókedélyben, mint a minőben voltak most 25 éves egybekelésük ünnepélyen.

* **A képtolvaj orvos ügye a kurián.** Annak idején nagy feltűnést keltett az a hír, hogy az Országos Képtár két értékes kép eltűnt. A nyomozás során kiderült, hogy a képek tolvaja nem más, mint Lenkei Béla dr. orvos, a kiról az a gyanu is volt, hogy a Képzőművészeti Társulatban elkövetett lopásban is bűnös. A budapesti büntető törvényszék lopás miatt helyezte vád alá az orvost és az Országos Képtárban elkövetett bűncselekményéért egy évi börtönrre ítélte. Ellenben felmentette őt a Képzőművészeti Társulatban elkövetett lopás vádjá alól. A kir. tábla a törvényszék indoklása alapján helybenhagyta ítéletet hozott s ma a Kurian tárgyalta a bűnügyet. Az V-ik büntető-tanácsba Vaikai bíró referálta, a kinek előterjesztése alapján a legfelső bíróság megerősítette a kir. tábla ítéletét.

* **A jegyszédő kérelme!** A mozgó fényképek előadásán szerdán este azon urinó, ki egy fiúcskával a bal közép tizedik sor első számú székében ült, — bizonyára feledékenységéből — magával vitte a jegyszédőtől kölcsön vett látcsövet. Mivel e látcső még a mai napig sem került vissza jogos tulajdonosához, — ezúton kéri fel az illető urinót, hogy azt rendeltetési helyére mielőbb visszajuttatni sziveskedjék.

* **Elmaradt hangverseny.** A lapok még régebben jelezték, hogy a főisk. »Jogász Önképzőkör« nagy hangversenyt szándékozik rendezni, melyen műkedvelők és a színház művésztagejai vennének részt. — Most értesülünk, hogy a J. Ö. választmánya e tervet eljettette.

* **Patti Adeline eljegyzése.** Az egykori pacsirta, Patti Adelina megint meglepetést okoz a világnak. Londonból írják, hogy a művész, aki most mult el 57 éves, eljegyezte magát Cederström Rezső báróval. A művész, a kinek már 2 férje volt, a delceg, elegáns fiatal emberbe örülésig beleszeretett. A báró pedig sokáig nem kérte magát s szívesen elfogadja kezével együtt annak millióit is.

* **Egy halálra ílélt utolsó napjai.** Azok között, kiket Windischgrätz Bécs bevétele után 1848. november havában kivégeztetett, volt egy Becher Gyula nevű író is. A kivégzést megelőző napon egy bécsi színházi ügynök, Prix Adalbert jelentkezett a hadbírósnál és előadta, hogy ő Bechert megbizta egy operaszövegnek angolból való lefordításával, meg is fizette neki az érte járó díjat és követelte, hogy behajtsák Becheren a tartozást. A hadbíróstag tagjai összenéztek, aztan ajtó mutattak az ügyöknek. A véletlenség azonban úgy akarta, hogy Becher megtudta a dolgot és ezzel a kijelentéssel; »Színházi ügyöknek nem akarnék adósa maradni, mert még a másvilágon is üldöznek azonnal munkához látott. Egy felvonást készen vitt magával a börtönbe, a másik kettőt pedig megírta életének hátralevő napjaiban. Bbizonyított tény, hogy mikor a hadbíró bejött a börtönbe és felszólította Bechert, hogy készüljön utolsó útjára, ez mosolyogva kérte:

— C-ak egy pillanatil még, hadbíró ur. Még csak az utolsó sort írom.

Aztan odadobta a tollat és hozzátette:

— Most mehetünk.

Öt perc múlva ropogott a hat puská és Becher nem élt többé.

* **Meghívó 1898. évi deczember hó 3-án szombaton Alföldi Károly által az »Arany Bika« szálloda díszes táncztermében a Magyar Testvérek zenekarának közreműködésével rendezendő Próba-bálla.** — Beléptidij személyenként 2 korona. — Páholy-jegy 2 korona. — Páholyba menőknek személyjeggyel is el kell látai magokat. Kezdeté este 7 órakor. Jegyek előre válthatók: Szent-Királyi Tivader ur diszműaru kereskedésében. Hét órától kilenczig kezdő és haladó tanítványaimmal bemutatom tanításom eredményét, ez alkalmat nyujtand arra, hogy a mélyen tisztelt szülők tanításom sikeréről meggyőződést szerzhessenek, ez okból a m. t. szülőket, mint a táncz-művészet minden barátját tisztelettel meghívom. Alföldy Károly, okl. tánczitanító. A második tanfolyam deczember hó 10-én kezdődik.

* **Értekezlet Szilágyi Dezsőnél.** A kormánypart fázva decz. 2-ának megünneplése tervének következményeitől Szilágyi Dezsőt kérte meg, hogy vegye kezébe az ünnepség ügyet. Szilágyi tényeg ungaszáta magát ez irányban és hogy újat egyengesse, az ellenzék több vezetőférfiat hívta magához értekezletre. Alig hisszük, hogy ennek valami eredménye legyen.

* **Miután még néhány szabad óram van,** tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel hogy ének-, zongora- és hegedűtanításra növendékeket elfogadok. Tisztelettel Hitessy Lajos zenedei tanár, Rákóczy-utca 4.

* **Dura Máté** jónévű író és költő előfizetési felhívást bocsátott ki „Rajongás” cz. kötetére. Előfizetési ára 2 kor., kötve 4 kor. Előfizetés névére (V. Erzsébet tér 7. Bpest) küldendő be. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **Joghallgató karmester.** Főiskolánk egyik zsenialis zenész tagját, a szerzeményeiről széles körben ismert Baics Izidor nagy kitüntetés érte. Az Újvidéken működő szerb uemzeti szintársulat, karmesteri székére hívták meg. Baics a megíszelő meghívást nem fogadja el, mert tanulmányait nem szakítja félbe. Mint pesti joghallgató több zene és dalegyletnek volt karmestere s a tehetséges fiatal zenész most egy operetten dolgozik, melynek czíme lesz: „Szerelmem áldozata.”

* **Táncmulatság Tetétlenen.** Fényesen sikerült táncmulatság adott elevevéstet f. hó 20-án községünknek, melyet a mulatni szerető fia alság elén az ifjú h. lelkeszszel az iskola felszerelésére rendezett. Kellemesen lepte meg kívánt a vidékről jött családokat az, hogy a táncteremül szolgáló községháza pálmakkal s egyéb disznövényekkel volt feldíszítve. Szüneti alkalmával a táncteremből bufett alakult hol egy áldozatkészítégeről és ügybuzgalmaról ismert urbölgy indítványára izletesnél izletesebb étkek kínáltak, amelyet a helybeli uri családok szolgáltattak ezéla. — A mulatság úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült az eredmény s a jelen voltak egy páratlan mulatság emlékeit vitték el a késő hajnali órákban. Felülfizettek a jótékony ezéla: Lojka Károly 8 ft, Siposs Zs. mond 2 ft, Bakoss Lejos 1 ft, Dr. Engländer Sandor 1 ft, Dr. Liszt Nándor 1 ft, Dr. Matólesy Kálmán 1 ft, Nagy Antal 1 ft, Szaniszló Gáborne 1 ft, Tersanszky Andras 1 ft, Schwarzer Vilmos 1 ft, kik ezutal is fogadják a rendezőség köszönetét. — Jelen voltak asszonyok: Lojka Karolyne, Bakoss Lajosné, Davidházy Janosné, (Kaba) Gere Gézané, Horváth Kálmáné (Kaba), Nagy Antalné (Föld-s), özv. Solyom Józsefné, özv. Szaniszló Gáborne (Kaba), Vincze Józsefné (Eöldes) Szutor Andrasné, Lányok: Lojka Sarolta, Bakoss Irén, Davidházy Mariska (Kaba), Matólesi Emma (Földes), Nagy Berta, Solyom Ilona, Szaniszló Ella és Rózika (Kaba), Szendrei Juliska, Sztrall Ilon, Vincze Mariska, (Földes) stb.

* **Értesítés.** A jubileumi emlék érnek megérkeztek s azoknak kiszolgáltatója a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által folyó hó 28-ikán az az: hétfőn a hivatalos órák alatt megkezdtek. Miről az érdekeltek annak határozott kijelentése mellett értesítetnek, hogy az előre kiszolgáltott emléket december hó 2-ika előtt **elvezetés terhe alatt** viselni tilos; s végre nagyon kívánatos lenne, hogy a több ezer példányban megérkezett emlék kiosztása körüli összehozás elkerülése végett az érem átvevetele alkalmával együtt megjelenő igényjogosultak egy egy kezdő betű névvel bírok együttesen jelenjenek, amennyiben az igényjogosultak nevei a. b. c. rendbe szedve a könyvebb kiosztás eszközöltése végett, minden b-tű más más tisztviselő által fog kezelteni és az átvevők az átvevett ugyanott saját kezű aláírásukkal is igazolni kötesek.

* **Az amerikai gyermekek.** A fin de siècle egyik legjelemezőbb vonásait, hogy a gyermekek mai napság nagyon korán érnek. De míg az öreg Európában a gyermekek korai erettségére apró vonásokban, mint például a cigarettázás, biliardozás, szerelmeskedés és versfaragás többé-kévesbbé titkolt kultiválásában jelentkezik, addig az előretörékvő ifjú Amerikában a gyermekek, ma már nem elégszenek meg avval, hogy például mint utcai cipőszitogatók rövid idő alatt meggazdagodjanak, vagy gyermekujaságokat szerkeszsenek, vagy hadi czélokra milliókat gyűjtsenek, hanem merész lépéssel még tovább haladnak az erettség útján. A 13 éves Stenler György, mint gépész működik egy newyorki helyi közlekedésű gőzhajón és az amerikai urak és hölgyek minden aggodalom nélkül rábírik bizni eleüket a gyermekgépészre. A 8 éves Harry Jugan, kinek tulajdonképpen még a gyermekszobában volna helye, börtben-

utzik s első 20000 mérföldes utjáról hazatérve tömeges rendelésekkel örvendeztetette meg főnökét. Az európai ifjak parlamenti szónokok néma irigységgel vehetik tudomásul, hogy Amerikában 12 éves szónokok is vannak, kik a választási küzdelmekkor böcs politikai élelátásról tanuskodó szónoklatokkal korcskednek politikai barátjaik megválasztása érdekében. Különösen nagy reményekre jogosít egy Wattock Frank nevű 12 éves Demosthenes New-Yorkban, kinek tüzés szöuoklatait a nép frenetikusan tapssal szokta kíséni. A szegény amerikai férfiakra tehát rossz idők járnak. Ma már nemcsak az asszonyok versenyével kell megküzdeniök, hanem tulajdon gyermekeikkal is. Ha tovább is így haladunk, még megérjük, hogy a gyermekeikkel szerepet cserélnek és ökerülnek a gyermek szobák a dada gondviselésé alá.

* **Meghívó.** A Szakolyi ev. ref. egyház folyó 1898. évi december hó 4-en temploma felavatása alkalmából az építési költségek fedezésére, a ref. iskola helyiségében jótékonycélu táncvizgalmat rendez, mely ünnepélyekre kívül czímzettet és b. családját tisztelettel meghívja a ref. egyháztanács. Belépti-díj személyenként 1 korona, családunként 2 korona. A felavatási ünnepély d. e. 10 órákor, a táncmulatság este 7 órákor veszi kezdetét. Felülfizetések köszönettel fordítatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A vendégek ellátásáról gongoskodva van.

Az ünnepélyen főt. K i s s Áron püspök ur is részt fog venni.

A műsor: 1. Püsp. ur megnyitó imája.
2. Nagy Maté Albert békány ev. ref. lelkész egyh. beszéde.

3. Bakos Pal szakolyi ev. ref. lelkész felolvassa az egyház történetét.

4. Marton Gyula mihálydú és Bíró János anarcsi lelkesek urvecsorát osztanak.
5. Kálmán D. zso ujfehértói lelkész esket.

6. Csapó Péter fogházi lelkész kereszt-l.
7. Görömbay Péter f. szabolesi esperes megáldja a gyülekezeteket.

* **Nyilatkozat.** Tudomására jutván annak, hogy a f. hó 28-iki megejtendő ipartestületi elnök választás alkalmából sok iparos társam az én nevem-t is mint elnökjelöltet forgalomba hozta és ezt az iparosok közt terjesztik, ezennel kijelenteni: hogy ez tudom és akaratomon kívül történt, és hogy én az elnöki állásra nemcsak hogy nem reflektálok, hanem ez alkalmából kifolyólag f-l is kérem mindazon iparos társaimat, a kik a területre hozása körül fáradoztak, hogy a közgyűlésen minél teljesebb számban megjelenjenek és az előkészítő bizottság által kijelölt Tóth Kálmán ur közül tömörülni sziveskedjenek. Debreczen 1898. nov. hó. Serli Ede s. k.

* **Helyreigazítás.** Lapunk f. hó 24-iki 266-ik számban a rendőrfogalmazói állásra jelöltek között a harmadik helyre tévedésből a K e s z l e r Gyula neve került be, holott a harmadik helyre B o r b é l y Miklós volt jelölve. Tévedésünket ezuttal igazítjuk helyre.

* **Fontos közlemény.** Néha még a legcsekélybb élet évezet is megtermi a gyomorbetegségeket, mely haj már elejete felbűffögés, hányás stb. által mutatkozik. Mindezen mutatózó betegségek ellen legjobb sikerrel használhatni a dr. R ó z s a életbalzsamát Fragner B. gyógyszerertárban Prágában. Kapható majdnem minden gyógyszerertárban.

* **Új találmány.** Legjobb a Fáy-féle rög-tön finomító és sápitó arczkréme. Nem zsiros Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Róthschnek V. Emil és Tamásy-féle gyógyszerertárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszon.

Színház.

Hunyadi László Erkel Ferencz e hatalmas alkotásu remekművének oly csodálatos muzsikája van, hogy minél többször hallgatjuk, annál inkább elragad bennünket. Ép ugy jártunk tegnap este is, midőn már negyedszer hallgattuk végig Hunyadi Lászlót s mind

ezek daczára a tegnapi előadás mégis mélyeb igazabb hatást gyakorolt reánk mint az előbbiek

Igaz, hogy ilyen jó előadásban még nem került nálunk színre Erkel operája. Az előadás sikerének főérdeme Kaposy Józsaé, ki Thurzó szerepét Gara Máriát énekelte. Kaposi érvényre tudta juttatni szép szerepét. Hangja, különösen a magasak, tisztán csengett és ami a legdicséretreméltóbb, sehol legkevésbé sem distonált. A harmadik felvonásbeli börtönjelenetben nemcsak hogy kifogástalanul és szép iskoláról tanuskodó hanggal énekel, hanem dramai erővel játszott és két ségtelenül megérdemelte azt a nagy tapsot, mely a felvonás végén felhangzott és mindaddig tartott, míg csak végyszer meg nem jelent a lámpák előtt.

L e o p o l d Francziska (Erzsébet) ismét csodálatra méltó koloraturával énekelte és méltán osztozkodhatik a sikerben Kaposi Józsa-val.

K a r a c s Imre Hunyadi Lászlót tiszta csengő tenorral énekelte. Nem hagyhatjuk szó nélkül Mezei alakítását sem, a kinek Gara nádora egyik legjobb szerepét képezik.

Csak azt nem értjük, hogy miért játszott o y hangosan a zenekar? Végre is, mi inkább a szereplőket szeretnők hallani, mint a nagy dobot vagy a trombitát.

A színház csak félig volt meg.

Az első díszelőadás a színészeti jubileum alkalmából ma, szombaton este lesz a színházban és műsora a következő: I. Nyitány. II. „Vén színész”. Mult és jelen, Tabló. III. Bankbán. (E Kovács Gy. és Mándoky Béla felleptével.) IV. Oroszok a Hortobágyon. V. Falu roszsa. (Ujházy Ede fellap éve.) VI. Virágcsata I. és II. f.-lv. fináléja. VII. Dolovai nábób leánya. (3 felv.) VIII. Apotheozis.

IRODALOM.

A gróf Csáky-pályázat. Csáky Albin gróf volt vall. és közokt. miniszter ur ő nagyméltósága a nemzeti népvételek bajnokai iranti becsüését fejezte ki, amidőn egy gyönyörű szép pályatételre 100 korona pályadíjat kegyeskedett kitűzni. A „Magyar Pestalozzi-tisztelte meg azzal, hogy a pályadíjat rendelkezésére bocsátotta. A pályatételt kihirdették, a munkák beadására megjelölt határidő július végével lejárt. És ime örömmel jelenthetjük, hogy nem kevesebb, mint 16 pályamű érkezett be szerkesztőségünkhöz és azokat aug. 18. napján a bírálat megejtése végett Kozma Ferencz kir. tanácsos, kolozsvármegyei kir. tanfelügyelő urhoz, mint a nemes gróf ur által kinevezett ötös bírálat bizottság érdemes elnökéhez tették át. Hat már most győzősen a jobb, a győztes nevet pedig természetesen közölni fogjuk annak idején. — Ez alkalmával a következőképen számolunk be a beküldött művekről: 1. jelíges leveike nélkül; 2. jelígeje: „Kötelességeink lelkiismeretes teljesítése, érenyeink legfőbb erénye.”; 3. jelígeje: „Kötelességerzet a legszelebb erény.”; 4. jelígeje: „A kötelességerzet nem egyéb, mint az előlekiismeret”; 5. „Kötelességünket nem azért kell teljesitenünk, mert hasznot hoznak, vagy szorakoztatnak, hanem csupán azért, mert kötelességünk. Gróf Széchenyi”; 6. „El akarok menni Wormsba, s ha annyi ördög varna ott, mint cserép a háztetön. Luther”; 7. „Első a kötelesség”; 8. „A kötelesség teljesítéséből származik az élet minden tisztessége, annak elhanyagolásából minden gyalázata. (Cicero)”;
9. „Tedd meg kötelességed, hogy nyugodt legyen lelkiismereted”; 10. „Per ardeam ad astra”; 11. „Elem”; 12. „Er.” (Leveike hiányzik); 13. „Adjatok egy szitard pontot földön kívül, akkor egy hajszálon kimozdítom a földet helyéből”; 14. „Munkás meh 1848.”; 15. „Kötelességerzet a jellem legszebb virága”; 16. „Mi boldogító a lelket vizsgálni.” A feladat ez volt: „Meg kell ismertetni azon gyakorlati eszközöket és módokat, amelyek segítségével a kötelesség erényét fejleszthetni.” A Csáky Albin gróf fényes nevéhez méltó tétel ez.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT VÉGKIÁRULÁS.

Női divatáru és felöltő üzletemet

végképpen megszüntetem, e végett a még raktáramon levő ujonnan érkezett nagymennyiségű divatárukat, felöltőket és bundákat mai naptól kezdve minden elfogadható áron végképpen kiárulom. Ajánlom ezen kedvező olcsó bevásárlási alkalmat a tisztelt közönség figyelmébe.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Raktáron vannak: fekete és színes ruhakelmék és selymek, flanel kazán és mosóvelecek, Karton, batist és atlasz szatinok, posztó, berliner és selyem kendők, ágycsészterítők, Szatin és atlasz paplanok, vászon és sifonárak, plüsch, bársony valamint **KÜLÖNBÖZŐ RUHADISZKÉK ÉS HOZZÁVALÓK.** Női és gyermek felöltők, plüsch kabátok, szörme gallérok és bundák dus választékban feltűnő olcsó árban.

ROTT L. Debreczen, Főpiacz.

1425/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbrósiának V. IV. 529/2 1898. P. számú végzése folytán közhirrét tétetik, miszerint Barta Mihály debreczeni lakos részére Schneider István debreczeni lakosól 350 frt tőke, ennek 1898. évi szeptember hó 22-ik napjától számítandó 5 % kamatai és eddig összesen 22 frt 20 kr. perköltség ereéig 1898. évi október hó 8-án bírósággal lefoglalt és 1714 frt 50 krra becsült hazi butorok, lovak, szekerek, deszka és épületi anyagokból álló ingóságok **1898. évi december hó 7-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és Jókai-utcán 8. s folytatólag Szapannos-utca 12 sz. háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898 évi Nov. hó 17.

Török Péter
bir. kiküldött.

Uri lakások

1899. május 1-től

Kossuth-utca elején 9. szám alatt udvari emeleti 5 szobás lakás kényelmes mellékhelyiségekkel, külön mosóházzal, külön cselédlépcsővel, jövizű kuttal;

Kossuth-utca elején 13. szám alatt utcai hat szobás emeleti lakás, szép előszobával és kényelmes mellékhelyiségekkel, mosóházzal, külön cselédlépcsővel, jövizű kuttal;

Kossuth-utca 26. szám alatt két különálló lakás mindegyik 4 szobával és mellékhelyiségekkel, mindegyikhez külön házikert terrásszal, az épület előtt virágos udvarkert, az udvarban jövizű kut és mosóház

kiadó.

Értekezhetni

Kardos László

Kossuth-utcai üzletében.

Köztudomásu dolog, hogy a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrény a gyermekek kedvencz játéka.

Ez csakúgy az egyedüli játék, mely gyermekek figyelmét tartósan leköti és ezért egyhamar nem kerül sutba.

Emiatt a legolcsóbb ajándék és magas nevelési értéke és jeles kivitelénél fogva egyuttal a legelőkelőbb ajándék is.

Egyáltalában a lebecsültebb, amit gyermekeknek játék és foglalkoztatószerül ajándékozhatunk. Az új 28 sz. szekrény, mely tartalmaz: 2581 Horgony-épitőkövet, 14 mintafüzetet, 11 metszet-füzetet, 10 lap alakrajzot, 11 berakási mintalapot, 9 alaptervet stb. és melynek ára 177 korona, kétszertelenül a **legnagyobb ajándék,** amit gyermekeknek adhatunk.

A Horgony-Kőépitőszekrények 40, 75 és 90 egész 6 frtig és azon felül áron minden nagyobb játékszerületben kaphatók és a valódiság jeléül **Horgony- védjeggyel** vannak ellátva. Minden Kőépitőszekrény Horgony- védjegy nélkül kevesebb értékű utánsat, melyet keményen visszautasítunk.

Uj, diszes képes árjegyzékünket kívánatra ingyen és bérmentve beküldjük.

Uj!

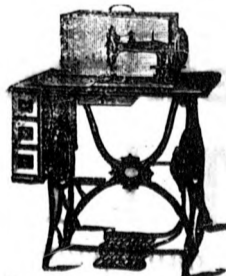
Türelem-megpróbáló és a Horgony-c. társasjáték. Bővebbet az árjegyzékéből lehet megtudni.

Richter F. Ad és társa

első osztr. magyar. csász. és kir. szabadalmazott Kőépitőszekrénygyár,

Iroda és raktár: I. Operngasse 16. BÉCS. Gyár: XIII/1 (Hietzing.) Rudolstadt (Thüringia), Olten, Rotterdam, London, New-York, 215 Pearl-Street.

A téli időnyre nélkülözhetetlen minden kerékpárosnak a legjobb Kolumbus kerékpár állvány, darabja 1 frt 60 kr.

Minden rendszerű varrógép- és kerékpárokhoz illő alkatrészeket raktáron tartunk.

Kerékpárokat téli gondozásra eivállalunk. Gondozási díj 3 frt.

SCHWEITZER TESTVÉREK

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám. (A megyeháza mellett.)

Ajánlunk:

Minden rendszerű **varrógépeket** családi és ipari használatra.

Eredeti amerikai, Singer karikahajós, Howe, körhajós- és Cylinder-elastic-rendszerű, különleges hímző- és gomblyuk-varrógépeket, fehérenemű, férfi- és nőiszabó, nyerges, kalapos és szíjgyártó munkákhoz.

Kerékpárokat,

elsőrangú

angol és német gyártmányokat

Hölgyek és urak

részére, meglepő hasznos szabadalmakkal védett újításokkal.

Kényelmes részletfizetése is a legalsó gyári árakban.

Videkről hozzánk beküldött javításokat gyorsan és pontosan intézünk el.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve és ingyen küldünk. — Üzgyönkök fix fizetés és magas jutalék mellett felvételnek

Mechanikai varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

Minden rendszerű varrógépeket és kerékpárokat a lehető legolcsóbb árban, szavatosság mellett, jól javítunk.

Az „ANGOL DIVAT“-hoz czimzett férfi-, fiu- és gyermekruha raktárban

Piacz-utca, 43. sz. SVETICS-ház,

Őszi és téli ruhák felette olcsó szabott árban

legújabb divat szerint, bel- és külföldi szövetekből kaphatók

WELKOVITS ANTAL vezetése alatt.

Megnyilt a

Párisi Divat Áruház

Debreczen, a főposta mellett,

hol a legnagyobb választékban kaphatók remek kivitelű

Női és GYERMEK FELÜLTŐK.

Szörmeárúk,
Női kalapok,
Blóusok és gyermekruhákban
különlegességek.

Tulajdonos kikerülése végett minden darabon fel van tüntetve a legolcsóbb
szabott ár.

Uj csemege és fűszeráru üzlet.

Nagy raktár mindenféle fűszer és csemegékben.

Dessert czukrok
és különlegességek.

Franzia és angol

Chocoládék és bonbonok.

Éli-gyümölcs,
bel és külföldi

CSEMEGE SAJT.

Rum, cognac, bor,

valamint

Chinai és orosz theák raktára.

SARDINIÁK

és minden más halfélék.

BÉKÉS EMIL

DEBRECZEN, Piacz-utca 42. szám, Biedermann-palota.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Biedermann palotában**

csemege, fűszer, czukorka és déli gyümölcs

áru üzletet nyitottam.

Egyedüli célom lesz, hogy szolid üzleti elvekkel, pontos és jutányos kiszolgálással mennél nagyobb vevőkört biztosítsak magamnak.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

teljes tisztelettel **BÉKÉS EMIL.**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Az eperjesi ág. ev. kollegium theológiája

— Iskolatörténeti tanulmány, —

Irta; — a. r.

Az eperjesi evangélikusok visszavoltak tehát régen elvett s nélkülözött jogos tulajdonukat, készpénz fizetéssel arverés útján. De templomaik közül csak egyetlen egyet, — a Kollegiumból pedig csak az épületet, — mert fekvő birtokai, alapjai és alapítványai odavesztettek örökre. mivel azok a megszüntetett jезuiták — szerzet birtokzimen az árverésen begyűlt pénzzel a »anulmányalap«-ba olvasztattak be. *)

Uj korszakot nyitott meg a visszazérés a kollegiumra nevezé. . . A kérdésessé többé nem válható szerzési okmány által megpecsételt örök tulajdoni jog korszakát. Az 1784/5 iskolai évet már itt fejezték be, mint már nemis az eperjesi evang. felekezet mint egyházközség, hanem 1785 márcz. 6-án Eperjesen az »Eperjesi ev. egyház« magyarnemét és tót gyűlésezt és a »Tiszai ev. ang. egyházak kerülete« közt kötött szerződés értelmében azoknak együtt örökre közös tulajdonában. a melyek mint jogi személyek aránylagosan járultak a közös szerzéshez 1 harmad: 2 harmad ré: arányban fizetvén a 6000 forintot, ugyanugy a tetemes új felszerelési költséget.

Mily öröm és szenvedésben változatos század mult el az Eperjesi evangélikusok felett! Igaz, hogy az öröm rövid-rövid tartamu volt, no-szu-hosszu szenvedés és vesztéséihez viszonyítva. A visszazérés mindezt feledtetett. Az első istentisztelet-nap az új magyar templomban, mely ismét övék, csak egy a négy közül — de ez háborítlanul az övék — 1785 máj. 15. Pünköst napján; az első évszázó vizsga-nap a Kollegiumban 1785 máj. 30 — mely kifosztva szegényen és új aldozattal visszaváltva, de ismét az övék és most háborítlan fejlődés kora nyilik előttök: rendkívül fényes és örömteljes ünneppnappá lón. . . Milyen? talan elképzelheti valamennyire, aki sokat, becsebbel-becsebbel vagyont vesztett s annak legalabb egy részét — a szebbiket, a becsebbiket buzgón ápoli reménye teljesülésekeppen, megtalálta!

Hát bizony szép napok voltak azok s annál becsebbek, mert még szebbeknek vetettek előre hajnal-derülését. Igen! . . az 1790-1-iki országgyűlés XXVI t. czikke még teljesebbé tette a magyar protestánsok vallás szabadságát; ami annál jobban esett, mennél inkább több-több tanubizonyosságát lathattak annak, hogy az ádáz felekezeti harc kora lejárt s a nemzettestvéreket nem választja el mar a hitbeli különözés áthághatatlan korlátja: mert ime hiába való volt a még mindig ki nem pusztult, de bizonyára oszladozó sóétség madarainak — 80 praelatus és főurnak titakozása ama törvényezik ellen.

A 18-dik század humanistái, az ember jogoknak nemesebb előfutárai, uttö-

*) Látható, hogy az az ugynevezett »katholikus tanulmány-alap, mely jogtalanul elrabolt birtokok és árákból is gyűlt. Valjon midőn a r. kath. autonómia ha megalakul, azt az alapot magának kiköveteli az államtól, nem látja-e, mily vagyon felett akar rendelkezni, hogy abban jogtalan foglalások, könyön-tözött, átok-sulytott vagyonok vannak s tenné meg maga annak tisztázása felett előre a lépést, hogy azokból legalább — ha nem is az állampolgársági számarány szerint köteles rész, de a protestánsoktól elerős szakoltvayonon kikülönítették s jogos követelőknek adassék vissza hogy a kor humanitása igazságot szolgáltatna elvégre az embertelen mult bitorkodásaiért, a kölcsönösség alapján, a mi e valóban keresztényen elvből foly: »valamit akartok, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek velök.« — Bizony sok ilyen vagyon van pedig azokban az alapokban összehalmozva, — amely megszünés nélkül jogos tulajdonos felé kiált . . . Az eperjesi evang. szátmári ev. ref. kollegium sat. sat. sat. fekvőségei, falvai, amelyeket a prot. iskoláigynek, ami azonban az egész ország közművelődését szolgálta s mozdította elő — alapítottak, adományoztak azok, akik azon birtokoknak tulajdonosai voltak sat. sat. sat. És ezen körülményre figyelemmel lehetne az állam-kormány addig is, míg az 1848: XX. t. cz. 3. §-át megvalósítaná.

rői, a politikai nagy társadalom gondolkozását is átalakították, amely most élő kifejezésre is törekedett — a szabadság, egyenlőség, testvériség megvalósítása által. Ennek tulajdonítható az 1790—1-iki országgyűlésnek, a protestánsok jogai megbecsülésében nyilatkozó magatartása. Készen kivül a francia nagy forradalom behatása alatt állott hazánk is, habár nem csatlakozott ehez és szűrségeitől mentesen is maradt, de mégis e kortól számítható, miként a szabadság iránt az általános közérzet fellángolása, akként azon örekvés is, amely itt fokról-fokra emeli a haladást a társadalom minden rétegében, a kölcsönös jogok érvényesülését, amiknek eredménye egyházi és iskolai köztintézeteink lassu de biztos nemzeti fejlődése.

Ezen fejlődés útjára léptek határozottan — a nemzeti irányhoz különben is mindig hű protestáns iskolák. . . ezek közt az Eperjesi ev. kollegium és azt soha többé elnem hagyta, még a »restauráció« kedvezőtlen idejében és viszonyai közt sem. Mert bár I. Ferencz király — s még inkább az 1848—9-iki magyar nagy szabadságharcot követő »abszolútizmus« — idejében Thun-féle »Entwurf« — szerint való átalakulási rendkívüli megpróbáltatásait el kele is még szenvednie s az 1859. Szept. 1-i császári páte n s belszakkadással fenyegette különösen az ág. ev. egyházat — Kuzman patentális szuperintendens — s a »tiszai ev. egyházkerület autonómista vezetői — Máday Károly szuperintendens, Zsedényi Edvard felügyelő, Palkóczy Antal sorsopataki tanár főjegyző be is börtönözötték: de e megpróbáltatásokat nemcsak győzelmesen kiállotta, hanem a felbuzgó belföldi aldozatkézséggel es külföldi — Gusztáv Adolf egyleti segélynyújtással lépcsőzetesen oda küzdötte magát, hogy nemcsak régi fényét, nagyságát elérte, hanem a hazai kormány által a vidéki jogakadémiák életfolyamatát majdnem — Eperjesen pedig egyidőre valósággal meg is akasztó követeléseknek is hovatovább megfelelvén, — miután gymnasiumának a tetemes — 16000 frt — évi lamségelyt megnyerte, ami által a kollegiumi ág biztosítva is van, — a jogakadémiát ie vissza állította, virágzásra emelte; a kerületi fitanító-képző intézetet is magába felvette: cly teljességre jutott négy legnagyobb fontoságu tanszakknak magában egyesítésével, amilyen soha nem volt. Mint ilyen végleg a »tiszai ág. hitv. egyházak kerülete eperjesi Collegium«-ává lett, azon szerződés erejével, mely a »tiszai ág. hitv. egyházkerület és az eperjesi ág. hitv. egyházkerületi Collegium« pártogósága közt a dobsina i 1891. és 1892 évi XIII. illetve poprádi stb. kerületi gyűlés határozata alapján kötöttet, melynek folyománya az 1893. Junius 23. Miskolczon hitelesített szerzereti »szabályzat, mely szerint a hittan intézet, jog- és államtudományi szak, főgymnasium és tanító képezdebből álló »Egységes Collegium« köztelenül a »tiszai ev. egyházkerület« főhatósága alatt áll; más helyre át nem helyezhető s teljességet tan szakkai és folyama megtartásával megóvando és fejlesztendő, a »tiszai ev. egyházkerület« a »Collegium ösi pártfogóság«-val egyetemben tartatik fenn; egysége a közös szabályok megállapításában, valamint a kormányzás és igazgatás egységében nyilvánul, amit a collégumi igazgató választmány gyakorol, amely egy lelkes és világi elnökkel élén, a kik közt ülegyneke eperjesi lakosnak kell lennie — 24 tagból áll akikből ismét 12 tagot a kerület, — másikk 12 tagot az ös icollegiumi pártfogóság választ sat. sat.

Éz most, amidőn az »Eperjesi Collegium« visszanyerte régi fényét, értékét; amidőn nagy, iszonyu nagy, de halás emlékeztető küzdelmek után ugy rendezkedett be, hogy a magyar birodalmi ág. ev. egyház legteljesebb

főiskolájává lett, a fennebb említett négy tudomány szakot és intézetet egyesíti magában és ezekegyüttés örökrefennmaradását a »tiszai ág. ev. egyházkerülettel kötött szerződés erejével biztosította — tehát történeti és szerződéses jogsultság ellenére közel állott ahhoz, hogy koronáját — theológiáját s ezzel teljességét — Collegiumi rangjára, értékét, elveszítse.

Az ág. ev. egyetem azon szép és fontos ötletre jött, hogy »Egyetemestheologiai Akadémia« szervezzék; de ennek helyét sok vajadás után nem a »tiszai ág. ev. egyházkerület Collegiumában« amely erre már bevezett és megfelelő szervezkedésénél és földrajzi fekvésénél fogva, ez utóbbi tekintetben talan Budapest után legalkalmasabb lett volna, hanem az ország é. nyugoti szegletében fekvő Pozsonyban találta meg. Ide telepítését pedig nem parancsolta sem egyházi, sem kivált nemzeti érdekek, sőt épen ezek a szomorú, de dicsőséges történetek folyamán átment, mint Örálló sokat, nagyon sokat szenvedett, sokszor földrepiort, de mindannyiszor újabb erővel felkelt és megújodott Eperjest ajánlották méltóképpen amint ezt a »tiszai ev. egyházkerületnek 1880. okt. 14—15 napjain Budapesten tartott egyetemes gyűléshez beadott »Emlékirata« is kifejtette. Hiába! Az anyag győzött ama nyomósabb történeti és méltányossági érvek felett. Gf. Pálffy János 16000 frtos ajánlata, ha az egyetemestheol. Akadémia Pozsonyban állíttatik fel — bejelentve 1877. okt. 11. egyetemes gyűlésen —; s Reischei Károly ugyan ily feltétel alatt tett, — több mint százezer frtos hagyománya döntött s az egyetemes ev. theologiai Akadémia Eperjes helyett csakugyan Pozsonyban állíttatott fel; miután végre, hosszas huzódást követőleg, a pozsonyi ág. ev. egyház is megnyilatkozott.

De hát, ha már okvetlenül kellett és ott kellett az »Egyetemestheol. Akadémia« felállítani: valjon a gyakorlati lelkészeket, oly kítűnő eadéményvel képzésben több mint két század folyamán magat megbizonyított »Eperjesi Collegium theologia«-jat meg kellett volna-e nyirbálni, teljes négy évi tanfolyamból alaszállítással tönkre tenni lassanként megölni, hogy a pozsonyi »egyet. theol. Akadémia« megélhessen? Mert az írátható, hogy ha Eperjesen nem lehet az egész theológiát elvégezni, ilyen sorsalesz s nincs-e szüksége a Pozsonytól távolos éjszakkéleti és keleti egész Magyarország evangélikusainak világító faklyaként századokoa át megszokott és rüjongasig szeretett oly theol. intézetre, amely e vidéki élet és népszokás ismeretében ennek megfelelő gyakorlati lelkészeket kepezhet.

Bizonyára van. S aki ezt be nem ismerne vagy beismerve mégis elene működne az vak volna és legalább is »nem tudja hova megy és mit cselekszik«.

Ilyen lett volna a »tiszai ev. egyházkerület« ha maga vállalkozott volna e nemcsak haláttan és jogtalan, hanem öncsonkító szerepre; a midőn az eperjesi ev. theol. folyamat egyelőre csak megnyirbálta, — de ezzel aztán lassu halállal megis ölte volna. Miért? . . . Nincs szükség rea — mondták némelyek: — a theologusok száma fogy, meggyözi egy intézet — az »egyetemes theol. Akadémia« is kiképezőket . . . az eperjesi theológián épen megfogyatkozott.

Igen ugy-e? Hogyne fogyatkozott volna meg . . . hiszen, hogy az »Egyetemes theol. Akadémia« érdekében a megszüntetést keresztül hajszojják, e cselzatos fogással kellett érvelniök ezzel fogyatták volna el Eperjesen e vészmadarak a theologusokat, mrt amióta az »Egyetemes ev. theol. Akadémia« kérdése kísért amint Pozsony, vagy Eperjes mellett nyilatkozott a hangulat, azon mérvben fogyott vagy emelkedett Eperjesen a theologusoknak még az 1881—2-dik tanévben is 33-at kitevő szép száma. De ime midőn kimondták, hogy Eperjesen a theol. teljes folyamában, fentartják

mert erre szükség van, mert ez magyar prot. általános — de különösen is — tiszai egyház kerületi érdek, s nem vonják meg ettől a lét-fentartás és erőteljes életműködés eszközeit, már is láthatják hogy a theológusok száma növekszik, helyreáll, a nemzeti érzésű ifjúság által még keresettebb lesz, mert azt a szellemet ami itt a multból jelenbe sugárzik, ami a magyar protestantizmus életelő lelke volt s lesz, nem plántálja be Pozsony: mert az Eperjesnek prot. mártYROK véreivel megszentelt földjéből terem, akiknek itt lebegő szelleme tiltakozik az ellen, hogy e szelidebb és szabadabb korban, éppen protestánsok és éppen protestáns férfiak szolgáltatassanak az eperjesi kollegium a l a s z á l l i t á s á v a l e l e g t é t e l t Spankau, Kolb, Caraffa, Tabori Erzsók, Korpási gf. sat. sat. szellemének, hogy azok megátkozott sírjokból felemelkedve mondhaták megelégedve: Mi a magyar nemzeti érzetet kioltni akaró hatalomnak, a felvilágosodást kioltani törekvő fanatikus jezsuitáknak eszközei sem akartunk mást, mint amit a századokkal később élő prot. nemzedék önmaga elvégzett.

Ime már a jelen iskolai évben, amidőn kimondatott az eperjesi ág. ev. kollegium theológiájának csonkítlan fenntartása, az első éves theológiai osztály halgatónak száma, amely a mult évben 1 mond egy volt, azonnal 7 mond hétre emelkedett s bizton feltehető, hogy jövőben még magasb számra fog emelkedni.

S kba kerülne uraim a magyar protestantizmusnak az a takarékosága, hogy az eperjesi theológiát megszüntetné, azért, hogy kevesebbe kerüljön a lelkészképzés; vagy az a számítás, hogy az egyetemes theológiai Akadémia az eperjesi kollegium theológiája romjain épüljön ki. — Higyjék el, hogy veszedelmes példa az, ami után menni látszanak: az erdélyi ref. püspök — S z a s z Domokosé, aki az enyedi fejedelmi kollegium theológiájának romjain akarta felemelni és erőssé tenni a kolozsvári ev. ref. theológiai fakultát. De hát az enyedi theologia is el, mert élni akar . . . , ahoz történeti nagy jogosultsága van; élni és élni fog az eperjesi ev. kollegium theológiája is epen olyan jogan. Hisszük is, hogy erre nézve a tiszai ág. ev. kerület még áldozatokkal is megfogja mindazt tenni, ami szükséges. Nemes és jogos büszkesége volt az mindig. Az erkölcsi erő nem hanyatlásra, hanem emelkedésre hivatott, amire méltó is.

A református kerületek féltékenyen ragaszkodnak kerületi theológiai intézeteikhez; pedig az ő theológusok száma is nagyon megfogyatkozott annyira, hogy képzésüket egyetlen intézet is megbírná. De más a szellem ugyanegy felekezetenél az ország különböző tájain lakó népben, amelynek sajátosságaira jó figyelemmel lenni s azon vidéki theológiai iskoláivannak is. De bizuk, hogy eljő az idő, sőt már itt van, amidőn a prot. lelkészeknek is jobb, — biztosabb sorsuk — s a pálya keresettebb lesz. A nyolczszáz frtos lelkész-díjazási minimum az állam által garantírozva, már e jobb sors előfeltétele. Majd eljön — el kell jönnie az 1848: XX t. e. beváltása idejének is.

Bizzék ebben a tiszai ág. ev. egyházkerület is s ne mondjon le önként soha az eperjesi kollegium theológiában álló előnyéről, erejéről és nemes büszkeségéről!

(Vége köv.)

Alborák vizet iszik.

— Interview. —

I.

(Alborákot kiszivattyúzzák a sörkazánból. Velünk óhajt beszélni. Tudósítónk kiküldött sajátja.)

Estefelé volt, a rotációs gép javában nyomta már a lappédányokat, mikor felvernek bennünket a szerkesztőségben avval, hogy valaki óhajt velünk beszélni a telefonon. Szerkesztőnk egy martir arczkifejezésével

állt a pokoli gépecske elé és egy halálra szánt áldozat nyugalmával forgatta a csengőt.

- Halló! Ki beszél?
- A városi s ö r g y á r! És ott?
- »Debreczen.« Mi tetszik?
- Hát ez körülmenyes dolog.
- Csak röviden.
- Igen! Ott kezdem, hogy a legnagyobb

kazán gyárunkban javítás alá kerülvén, gőzszivattyunkat működésbe hoztuk és . . .

— Nos, és . . .

— Ez különös eset. A szivattyúzás eredményeként egy emberi test is előkerült a kazánból, ki haragudni látszott, hogy kimentették. Mikor pedig kiléte után kérdézködtünk, nagy titokzatosan azt mondta, hogy azt egyedül a »Debreczen« szerkesztőségének mondja el.

Szerkesztőnk izgatottan szólt a telefonba:

— Felesleges megmondania én már tudom . . .

— Ön tudná?

— Igen. Ez nem lehet más, mint Alborák!

— Ki az kérem?

— Hallatlan, azt sem tudja! ordított bele szerkesztőnk s ezzel lecsengetett.

Azután magához hivatva saját kiküldött tudósítónkat és megbizta, hogy Alborákot keresse fel.

Saját kiküldött tudósítónk ennél fogva kiküldött sajátját, azaz saját magát barátságosan távozasra felszólítva, emelt fővel távozott a szerkesztőségéből.

II.

(Alborák vallomásai. Kit szeret legjobban stb.)

Tudósítónk Alborákot egy szűk kamrában találta, a hol szerte heverték a különböző vedrek, sajtárok, tömlők stb. Ez volt az u. n. szivattyúház kamrája.

Alborák szánalmas állapotban feküdt egy ládán. Mellette egy felfordított puttonon egy pohár víz volt. A víz Alborákban ösmeretlen üdvözölt; Alborák ellenben tudósítónkat üdvözölte.

Tudósítónk nem kevéssé meglepetve a pohár vizen, illetve Alborákon mellé lépett s üterét kezdte tapogatni.

— Orvos ön?

— Én?

— Hát persze, mit tapogat?

— Ép azt akarom önnek elmondani.

— Halljuk.

— Ön ugy-e Alborák?

— Igen!

— Mit jelentsen tehát e sok víz?

— Perdon, mióta kikerültem a sörkazánból, fe fogadtam, hogy csak vizet iszom.

— Éljen! ez nagylelkű elhatározás volt!

— Oh kérem.

— Megenged, hogy folytassam?

— Tessék.

— Ki a a legkedvencebb írója?

— Seress Imre az Illas és Odisea írója.

— Ki a legjobb barátja?

— Serák Karoly, az állatkert igazgatója.

— Milyen ételt szeret legjobban?

— Sertéskarajt káposztával.

— Milyen köszöntés mód tetszik önnek?

— Servus humillimus.

— Ki a legjelesebb zeneköltő?

— Chernak, a Magyar Ábrándok szerzője.

— Mi az ön legkedveltebb mondata?

— Serivásra serényen serkent.

— Ki a legjobb énekesnő?

— Sertőzy Zseni! —

— Mi a legkedvencebb itala?

— A v i z!

Tudósítónk ezzel távozott és Alborák a pohár víz után nyult.

III.

Tudósítónk a lépcsőn lefelé haladva, egy szolgálvai találkozott, ki kezében 10—10 üveg serrel, Alborák szobája felé tartott.

Az ablakon betekintve azt is látta, a mikor Alborák a pohár vizet a földre öntötte . . .

Alborák tehát vizet iszik!

Mocsáry Miklós.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án. **KRAHL**, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én tisztelő híve
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedveségtől és meghűléstől.

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hügyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságú! frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottatt.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árendemény.

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRU-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST.

**MINDEN SORSJEGY
MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZIK**

6 HUZÁS 6 HUZÁS

WJSÁGIROK SORSJÁTEK

FŐNYEREMÉNY

100.000

KORONA

ERT.

5 a 20.000

KORONA STB. STB.

ANYEREMÉNYTÁRGYAKAT KIVÁNTATRA 20 ZÉLVONASSAL KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLJA A VÁLLALAT. (2/20)

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Alföldi tak. pénztár. Debreczeni ipar és keresk. bank

Katz Jakab.

„Debreczen“ kiadóhivatala.

500 Forintot

fizetek annak, aki **Bartilla-fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárában. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítások feljelentéséért jó díjazás adatik.

Homoki sima szőlővessző eladás.

Méltóságos Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak debreczeni minta szőlőtelepéről

Olasz Rizling, Kövidinka, Zöldsilváni, Ezerjő, Nagyburgundi, Kadarka, Oportó és Chasselas peronospora mentes, fajtiszta 60 c/m. hosszú, őszi szedésű sima szőlővessző

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad, az eladással megbízott

Kubinyi Lajos

Debreczen, Kossuth-utca 32. sz.

3591 t. k. szám.
1898.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hajdu-nánási kir. bíróság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Gyurján Andrásné végrehajthatóknak özv. Bereczki Györgyné Kerékgyártó Anna végrehajtható szervenő elleni 100 frt tökekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a h.-nánási kir. járásbírósa területén lévő, H.-Dorogon fekvő a h.-dorogi 1428 sz. tjkönyvben + 2406 hrsz. szőlőre az id. törv. 156 §-a alapján egészben 30 frt, — a h.-dorogi 3264. sz. tjkönyvben 1872 hrsz. ingatlanra 26 frt, s végül a h.-dorogi 4073 sz. tjkönyvben 1588 hrsz. a felvett ingatlanra 522 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi január hó 19-ik napján d. e. 9 órakor** H.-Dorog községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 3 frt, 2 frt 60 kr. és 52 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánás 1898 évi október hó 31. napján.

A hajdu-nánási kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság.

Olvány,
kir. járásbíró.

Hatóságilag engedélyezett Végkiárusítás.

Visszavonhatatlanul az üzlet teljes felosztása miatt

a raktáron levő női és uri divat szövetek, függönyök, szőnyegek, Paplanok, vásznak, kész fehérneműk, Velesek, Cretonok, asztalneműk, óriási választék kötényekben, nyakkendők, esőernyők, zsebkendők és mindenféle divat áruk

a beszerzési áron alul

adatnak el, minden vásárlás csak félárba kerül, ezen rendkívüli kedvező alkalmat nem lehet eléggé ajánlani az érdeklődők figyelmébe.

Tisztelettel

Besenczy Kálmán,

a Bika szállodával szemben.

Törlesztéses jelzálog kölcsönöket

helybeli bármely utcában fekvő rendes bér vagy lakházakra legjutányosabban és legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók

Fodor Jenő

bankbizományi irodája, Hunyadi és Barna utca sarok (Kornis-ház).

Ugyanott földbirtokokra is legelőnyösebb kölcsönök eszközöltenek.

Nem kell eldobni a viselt ruhákat,

mert én azokat úgy ki tudom javítani és tisztítani igen olcsó áron, hogy azokat kimenőnek is lehet használni. Mindenemű átalakításokat is elvállalok **olcsó árban.**

Roznay Ignác,

Piacz-utca 66.

A legjobb elismert háziszér, a jó emésztés elősegítésére, a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására (alapfőlélet az egészség fenntartására) úgy mint a gyomorhajók gyors és biztos eltávolítása p. u. ótvágyhiány, savanyú felbűgös foltozás, hányás, test és gyomor fájdalmak, gyomorgörcs, a gyomor túlterhelése étellekkel, benyálkásodás, vértelenség, aranyeres hajók, női betegségek, bőlhurut, a 40 év óta elismert

Biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emésztés gyuladásaival, a tej lepedésével s az emésztésmegzavarásokkal szemben, kelérvénytel, vérdaganatoknál, gennyes fekélyeknél, pokolvarnál, körömgöyökönél, az ugynevezett körömférgőnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. az 60 év óta elismert

Dr. Rosa-féle életbalsam PRÁGAI HÁZIKENŐCS.

Fragner B. gyógyszerertárából Prága 203-III.

Az egészség fenntartására, az életnek s annak folytatásáért a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására egy biztos világteljesít, elismert népházi szer.

1 üveg 50 kr., dupla üveg 1 frt, postán 20 krral több.

A felgyógyulás fájdalom nélkül történik a kenőcs hűvös hatása mellett.

1 doboz 4 25 és 35 kr., postán 6 krral több.

Óvás! Mindenki kérje csak az eredeti készítményeket, a Fragner B. gyógyszerertárából Prágában, és figyelje, hogy az összes csomagolási részek a Dr. Rosa-féle háziszérenél, a melléte álló gombolyú védjeggyel van ellátva, és pedig az összes csomagolási részek a prágai házi-kenőcsnek a melléte álló három szögletes védjegyet viselje.

Mindenki, a ki nekem egy hamisítást jelent, egy jutalmazást kap!

Elismerő iratok százai bárkinél betekintés végett rendelkezésére állanak.

Raktár **Török J., Egger A., Thalmayer és Seitz,** és **Kochmeister utóda** gyógyszerészeknél Budapesten, és Debreczenben **Dr. Rotschnek V. Emil és Mihálovits István** gyógyszerészeknél.

A készítő főraktára **Fragner B.** A fekete sas gyógyszerertára Prágában a Spornér-utca sarkán 203. sz.

Postaküldés azonnal.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirnevös háziszér ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tag-szagattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziszér,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebberítőki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., esász. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT** (Thüringia).

Meghívó.

Az „István“ gőzmalom társulat

fennállásának 50-ik évfordulója alkalmából

folyó évi december 11-én délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedelmi Akadémia disztermében

DISZ KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Ünnepélyes elnöki megnyitó.
2. Emlébeszéd.
3. A folyó évi november 20-iki rendkívüli közgyűlés által meg-szavazott alapítványok betérjesztése.
4. A létesítendő malmi zati szakiskolára vonatkozó emlékirat fel-olvasása.

Debreczen, 1898. november 24.

Az igazgatóság.

Serravalló-China bora

vassal.

orvosi tekintélyek, mint udv tanácsos. Dr. Braun udv. tanár Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neuse tanár, Dr. Schanta tanár, Dr. Weinlehner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.

Arany érem:

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894 Berlin 1895., Páris 1895.

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitünő, új életet gerjesztő szer, kitünő ize miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. $\frac{1}{2}$ literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerertárban.

Serravalló gyógyszerertár Triesztben,

gyógyaruk nagyban zéküldése.

Alapított 1848.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok BUDAPEST, Váci-körút; 63. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak.

„COLUMBIA-DRILL“
Legjobb sorvetőgépek, boronák, szektavágók, réparvágók, kukortermozsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes székletek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Loccomobil és gőzseplőgép készletek, lozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók.

„COLUMBIA-DRILL“
Részletes árjegyzéket kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár
BAUER és TÁRSA czégnél
Debreczenben, II. Péterfia-u. 73. sz.

A nagy Krach!

New-York és Londonban az európai államokat sem hagyták érintetlenül és ebből kifolyólag egy nagy ezüstáru gyár indíttatva érezte magát, hogy összes készletét csakis a munkadíj csekély megtérítése ellenében elárulja. Fel vagyok hatalmazva, ezen megbízást eszközölni. Ennek folytán 6 frt 60 kr-ért küldöm bárkinek a következő tárgyakat:

- 6 darab legfinomabb asztali kés valódi angol pengéből
- 6 darab amerikai szab-ezüst-villa egy drból állólag,
- 6 darab amerikai szab-ezüst-évókanal,
- 12 darab amerikai szab-ezüst-kávéskanál,
- 1 darab amerikai szab-ezüst-levesmérő,
- 1 darab amerikai szab-ezüst-tejmérő,
- 2 darab amerikai szab-ezüst-tojástörő,
- 6 darab angol Victoria-aljtányér,
- 2 darab hatásos tábla-gyertya tartó,
- 1 darab teaszűrő,
- 1 darab legfinomabb csukorszőrő.

44 darab összesen 6 frt 60 kr.

A fenti 44 darab ezelőtt 40 frtba került, és most ezen tárgyak 6 frt 60 kr. leszállított árban kaphatók. Az amerikai szab-ezüst teljesen fehér érc, mely az ezüst színét 25 évig megtartja, s ezért jótállás vállalatik. Bizonyítékul annak, hogy ezen hirdetés

nem zéde lge,

kötelezem magamat, mindenkinek, kinek az áru nem tetszik, kifogás nélkül az összeget visszaadni, ép ezért ne mulassza el senki a kedvező alkalmat megragadni, hogy ezen remek garnitúrát megrendelje, mely még azon kívül igen alkalmas

pompás karácsonyi és ujévi ajándék

is, úgy mint minden jobb háztartáshoz. Kapható csakis

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur der vereinigten amerik. Patent Silberwaaren-Fabriken

Wien, II., Rembrandtstrasse 198 — Telephon 7114. sz.

Szállítás a vidékre utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Tisztítópórhózzá 10 kr.

Valódi csak az itt látható védjeggyel (egészségi érc)

Kivonat az elismerő iratokból.

Küldeményt megkaptam és avval igen megvagyok elégedve, kérek még egy remek garnitúrát 6 frt 60 kr-ért

Köszönettel, 5 exell. Bánffy báróné.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok vele elégedve.

Gáád, 1898. szept. 1.

C. Chotek-Gudenus grófné.

A mintával nagyon meg vagyok elégedve és kérem az egész collectiót.

Sopron,

Marschall báróné.

BRÜNNI

POSZTÓ

gyapjuszövet

maradékok is.

közvetlen, legelőbb beszerzési forrás izlése legújabb és kitünő gyártmányoknak!

Kérjen Ön

ősi és töl szövetek, Palmerston, Kammgarn Cheviot és legjobb loden szövetek stb-ből tartalmaz collectiót a cs. kir. szab. finom posztó és gyapjuszövet gyár raktárából

Moriz Schwarz

Zwitau (Brünn.)

Legcsekélyebb méret is adatik. Nemtetsző visszazavételik. Minták bérmentve. Küldés utánvéttel.

Ezer elismerés.

Minták, melyre nem történik megrendelés visszaváltatnak.